

T. C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ

**Toplum Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Yönelik
Hizmet Sunum Eğitim Programı**

ISBN : 978 – 605 – 149 – 665 - 8

Ayrıntılı bilgi için : T.C. İzmir Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü, İzmir, Türkiye
Telefon : (0232) 441 81 11
E-posta : halksagligi@ism.gov.tr

Baskı : Matlas Matbaacılık
Tel : 0232 486 97 97

“ Toplum Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Yönelik Hizmet Sunum Eğitim Programı ”

Bu yayının tüm hakları T. C. İzmir Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü’ne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi: “T. C. İzmir Valiliği Halk Sağlığı Müdürlüğü Toplum Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Yönelik Hizmet Sunum Eğitim Programı” şeklinde olmalıdır. 5846 sayılı yasa gereği T. C. İzmir Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü onayı olmaksızın tamamen veya kısmen çoğaltılamaz.

Parayla satılamaz

Uzm. Dr. Bediha TÜRKYILMAZ
İZMİR İL SAĞLIK MÜDÜRÜ

Uzm. Dr. Bediha TÜRKYILMAZ
İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜR V.

Dr. Hakan BAYRAKCI
İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜR YARDIMCISI

Uzm. Dr. Canan GÜLBAYRAK
TOPLUM SAĞLIĞI HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRÜ

YAYIN KURULU

- ❖ **Uzm. Dr. Canan GÜLBAYRAK** – İzmir Halk Sağlığı Müdür Yardımcısı
- ❖ **Dr. Ayhan İZZETTİNOĞLU** – İzmir İl Sağlık Müdür Yardımcısı
- ❖ **Dr. Nehire Tüten YÜKSEKOĞLU** - İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürü
- ❖ **Uzm. Dr. Özlem PEKEL** – İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü Toplum Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürlüğü
- ❖ **Dr. Aylin Sena BELİNER**, MSc, PhD, Halk Sağlığı, – İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürlüğü
- ❖ **İstatistikçi Ali Önder ATMACA** – İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürlüğü
- ❖ **Ebe Sultan Meltem ŞENER** – İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürlüğü

EĞİTİM KOMİSYONU

- ❖ Halk Sağlığı Uzmanı Dr. Canan GÜLBAYRAK
- ❖ Halk Sağlığı Uzmanı Prof. Dr. Melikşah ERTEM
- ❖ Halk Sağlığı Uzmanı Dr. Melih Kaan SÖZMEN
- ❖ Halk Sağlığı Uzmanı Dr. Özlem PEKEL
- ❖ Halk Sağlığı Dr. Aylin Sena BELİNER, MSc, PhD, Halk Sağlığı
- ❖ Halk Sağlığı Dr. Nuray YÜCETİN, MSc, Halk Sağlığı
- ❖ Halk Sağlığı Müdürlüğü Toplum Sağlığı Hizmetleri Şb. Md. Tabibi Dr. Nehire Tüten YÜKSEKOĞLU

KATKIDA BULUNAN KURUM VE KURULUŞLAR

- ❖ Aliğa Ticaret Odası
- ❖ Aliğa Toplum Sağlığı Merkezi
- ❖ İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Urla Eğitim ve Dinlenme Tesisi
- ❖ Karşıyaka Toplum Sağlığı Merkezi
- ❖ Konak Toplum Sağlığı Merkezi
- ❖ Tire Devlet Hastanesi
- ❖ Tire Toplum Sağlığı Merkezi

İL SAĞLIK MÜDÜRÜ SUNUŞU

Sürekli değişen ve gelişen dünya düzeni içerisinde bu yeniliklerden etkilenmeyen bir saha olmasa gerek. Öyle ki; devlet düzeni ve kurumları da vatandaşlarının yeni gereksinimlerini karşılamak zorunda kalıyor, yeniden şekilleniyor ve değişimden yeterince etkileniyor.

Ülkemizde birçok alanda köklü değişiklikler yaşanırken sağlıkta bu değişikliklerden nasibini almış “**Önce İnsan**” anlayışı içinde yeniden şekillenmiştir. Bu şekillenme sürecinde, vatandaşlarımıza daha iyi hizmet sunmayı amaçlarken, diğer taraftan hizmet sağlayıcıları olan sağlık çalışanlarının da kendi potansiyelleri konusunda farkındalıklarını sağlamak ve sağlık sistemi içerisinde daha etkin sonuçlara ulaşması hedeflenmiştir.

Tüm dünyada sağlığın uygulama alanları içerisinde şüphesiz en önemli alanlardan biri Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri ve bu alanda sunulan hizmetlerdir. Bakanlığımız ve Müdürlüğümüz bu alanın en önemli hizmet gruplarından biri olan Toplum Sağlığı Merkezleri çalışanlarına tanımlanan görevleri daha verimli yapabilmeleri bilgi ve beceri düzeylerini daha da yükseltmeleri adına, katkı sağlaması amacıyla, Toplum Sağlığı Merkezi çalışanlarına yönelik bir başvuru kaynağı oluşturmak, alanda dil birliğini sağlamak ve eksikleri tamamlamak için eğitimlerin yapılmasına karar verilmiştir.

Bu eğitimler neticesinde elinizde bulundurmuş olduğunuz kaynakta “Toplum Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Yönelik Hizmet Sunum Eğitim Programı” adıyla bulunmaktadır. Çalışmaların faydalı olmasını diler ve eserin ortaya çıkmasında emeği geçen tüm ekip arkadaşlarıma ve tüm paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Uzm. Dr. Bediha TÜRKYILMAZ

İzmir İl Sağlık Müdürü

İL HALK SAĞLIĞI MÜDÜRÜ SUNUŞU

Birinci basamak sağlık hizmetleri daima çok iyi bir organizasyon, büyük özveri gerektiren ancak sonuçları hemen görülemeyen, bu nedenle toplum tarafından yeterince bilinmeyen sağlık hizmetleridir. Oysa toplumda refahın sağlanması, bireylerin sağlıklı olma durumlarının sürdürülmesi, sağlık sorunlarının önlenmesi veya çözümlenmesi için belli standartları olan, kaliteli ve sürekli bir birinci basamak sağlık hizmet yapılanması esastır. Halk Sağlığı Müdürlüğümüze bağlı Toplum Sağlığı Merkezlerimiz bu hizmetlerin sacayağını oluşturmaktadır.

Toplum Sağlığı Merkezlerimiz ilçelerindeki öncelikli sağlık sorunlarının saptanması, halk sağlığının korunması ve geliştirilmesi, sağlık hizmetlerinde eşitliğin sağlanması ve halkın memnuniyetinin sağlanması gibi önemli görevleri omuzlarında taşımakta ve tüm bunları yaparken kaynaklarını en akılcı şekilde kullanmak zorundadır.

Teknolojik gelişmeler sağlık hizmetlerinin gelişiminde önemli yer tutsa da, özellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde insan ilişkileri, hizmetin sunulduğu ortam ve sunuş şekli, hizmetin zamanlaması, hizmetin süreklilik göstermesi, güvenilir, kolay ulaşılabilir ve doğru olması ön plandadır. Son yıllarda Aile Hekimliği ile birlikte birinci basamak sağlık hizmetlerinden faydalananlarda görülen artış da doğru yolda ilerlediğimizin göstergelerindendir.

“Toplum Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Yönelik Hizmet Sunum Eğitim Programı” adlı bu eserin, Toplum Sağlığı Merkezlerimiz tarafından ilimizde çok başarılı bir şekilde yürütülmekte olan sağlık hizmetlerinin daha da iyi hale gelmesi için önemli bir kaynak olduğunu düşünüyorum. Yılların deneyimli hekimlerinden, yeni mezun olmuş meslektaşına kadar tüm Birinci Basamak Sağlık Çalışanlarının oldukça fayda göreceğini düşündüğüm eğitim programının kurgulanıp, yürütülmesi ve bu eserin hazırlanmasında emeği geçen İl Sağlık Müdürü Sayın Uzm. Dr. Bediha TÜRKYILMAZ başta olmak üzere, İl Sağlık Müdür Yardımcısı Dr. Ayhan İZZETTİNOĞLU, Halk Sağlığı Müdür Yardımcısı Dr. Hakan BAYRAKCI, Toplum Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürü (Halk Sağlığı Müdür Yrd.) Uzm. Dr. Canan GÜLBAYRAK, İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürü Dr. Nehire Tüten YÜKSEKOĞLU, her iki şube çalışanları ve geribildirimleri ile bu eserin olgunlaşmasına katkı sunan Birinci Basamak Sağlık Personelimize teşekkürlerimi sunar, başarılı çalışmalarının devamını dilerim.

Dr. Mehmet Nil HIDİR
İzmir Halk Sağlığı Müdürü

GİRİŞ

Ulusal sağlık politikalarının ana hedefi sağlıklı bireylerden oluşan sağlıklı bir topluma ulaşmaktır. Toplum Sağlığı Merkezi, bōlgesinde yaşayan toplumun sağlığını korumayı ve geliştirmeyi ōn plana alarak sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bu sorunları gidermek için planlama yapan ve bu planları uygulayan, uygulatan; birinci basamak koruyucu, iyileştirici ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini Mōdōrlōđōn sevk idaresinde organize eden, bu hizmetlerin verimli şekilde sunulmasını izleyen, değerlendiren ve destekleyen, bōlgesinde bulunan sağlık kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlayan sağlık kuruluşu olarak sağlık sistemi içinde ōnemli bir yere sahiptir. Bōlgesinde sağlık hizmetlerini yōrūtōr. Sağlık hizmetini bir bōtōn olarak değerlendirir. Sağlık kuruluşları ile koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde diğer kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle toplumun ve bireylerin sağlığını korumak ve sağlık dōzeylerini yōkseltmekten sorumludur. Bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalıkların kontrolō, ulusal programlar, evre sağlığı, ūreme sağlığı, adli tıp hizmetleri, okul sağlığı, iř sağlığı ve gōvenliđi, idari ve mali işler, kayıt ve istatistik, plan ve program yapma, ūniversitelerle işbirliği, izleme ve değerlendirme, acil sağlık hizmetleri, afet hizmetleri, sağlığın geliştirilmesi ve teşviki, sağlık eğitimi, gōrōntōleme ve laboratuvar hizmetleri, sosyal hizmetler gibi hizmetlerin sunumu ve gerekli kurumlarla işbirliği içinde koruyucu ve tedavi edici hizmetlerden herkesin en iyi şekilde yararlanması için bōlgedeki nōfusun sağlık dōzeyini yōkseltici planların yapılması ve bu hizmetlerin yapılmasına destek verilmesini içeren hizmetleri sunar veya sunulmasına sağlar.

Geniř gōrev tanımı kapsamında bilgilerin eşitlenmesi ve Toplum Sağlığı Merkezlerinde hizmet sunum standardizasyonunu sağlamak için eğitim komisyonu oluşturulmuş ve ū gōnlōk, tam zamanlı, karşılıklı etkileşim yōntemleriyle 20 – 25 kişilik gruplar için kurgulanan eğitim programı geliştirilmiştir. Eđitim değerlendirmede, doğru yanlış sorulardan oluşan Eđitim Őncesi Deđerlendirme Formu, Eđitim Sonu Deđerlendirme Formu ile; Likert ōleđi ve açık uçlu sorulardan oluşan Oturum Deđerlendirme Formu, Eđitim Programı Deđerlendirme Formu kullanılmış ve eğitim sonunda katılımcılardan sōzlō geribildirim alınmıştır.

Eğitim programının geliştirilmesi ve alanda uygulanmasında İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü Toplum Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürü Uzm. Dr. Canan Gülbayrak koordinatörlüğünde Konak Toplum Sağlığı Merkezi'nden Prof. Dr. Melikşah Ertem, Dr. Nuray Yücecin, Dr. Aylin Sena Beliner, Narlıdere Toplum Sağlığı Merkezi'nden Uzm. Dr. Melih Kaan Sözman, Toplum Sağlığı Hizmetleri Şb. Md. Tabibi Uzm. Dr. Özlem Pekel, Dr. Nehire Tüten Yükseköğlü'dan oluşan eğitim komisyonu görev almıştır. Eğitimler birbirine yakın ilçe Toplum Sağlığı Merkezleri gözetilerek bölgesel olarak planlanmış ve beş seansta tamamlanmıştır. Buca, Gazimur, Karabağlar, Konak, Menderes, Kemalpaşa TSM çalışanları 05 – 07 Mart 2013 tarihleri arası Konak Toplum Sağlığı Merkezi'nde; Karşıyaka, Menemen, Bornova, Çiğli TSM çalışanları 12 – 14 Mart 2013 tarihleri arası Karşıyaka Toplum Sağlığı Merkezi'nde; Aliağa, Foça, Bergama, Kınık, Dikili, Menemen TSM çalışanları 18 – 20 Mart 2013 tarihleri arası Aliağa Ticaret Odası'nda; Tire, Ödemiş, Beydağ, Kiraz, Torbalı, Selçuk, Bayındır Toplum Sağlığı Merkezlerinin çalışanları 26 – 28 Mart 2013 tarihleri arası Tire Devlet Hastanesi'nde; Urla, Balçova, Güzelbahçe, Karaburun, Çeşme, Narlıdere, Seferihisar TSM çalışanları 02 – 04 Nisan 2013 tarihleri arası Urla Eğitim ve Dinlenme Tesisleri'nde eğitime katılmıştır.

Bir Aile Hekimi Uzmanı, bir Halk Sağlığı Uzmanı, 25 Pratisyen Hekim, 46 Hemşire / Ebe, 14 Sağlık Memuru, bir Tıbbi Teknisyen, bir Tıbbi Teknolog, iki Tıbbi Sekreter olmak üzere toplam 91 kişi eğitim almıştır.

Eğitim değerlendirmesi açısından; eğitim öncesi soru formuna göre grup başarı puanı % 64.0 iken; eğitim sonu başarı % 88.9 olmuştur.

Eğitim programı 9 oturumdan oluşmaktadır;

1. Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve Yasal Düzenlemeler
2. Toplum Sağlığı Merkezi İşlevi ve Yönetimi
3. Temel Sağlık Hizmetlerine Toplumsal Bakış Açısı

4. Bölgeyi ve Toplumu Tanıma
5. Sağlık Hizmetlerinde Planlama
6. Temel Epidemiyoloji 1- 2
7. Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlık Eğitimi
8. İletişim Becerileri
9. Şube Müdürlükleri Sunumları

Eğitim programını değerlendirmede; katılımcıların, % 90.6'sı eğitim amaçlarına ulaşmayı, % 83.0'ı kişisel beklentilere ulaşmayı, % 98.9'u soru sorma ve eğitimcilerle etkileşime girmeyi, % 98.7'si eğitimde kullanılan araç ve gereci, % 91.0'ı eğitim organizasyonunu mükemmel ve iyi olarak tanımlamıştır.

Eğitim süresini katılımcıların % 48.0'ı uygun, % 43.0'ı çok kısa ve % 9.0'ı çok uzun bulmuştur.

İÇİNDEKİLER

İzmir İl Sağlık Müdürü Sunuşu	V
İzmir Halk Sağlığı Müdürü Sunuşu	VII
Giriş	VIII
İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü Toplum Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Yönelik Hizmet Sunum Eğitim Programı	1
a. Eğitim Programının Adı	1
b. Eğitim Programının Tanımı	1
c. Eğitim Programının Amacı	1
d. Öğrenim Hedefleri	1
e. Oturumların Amaç ve Öğrenim Hedefleri	2
i. Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve Yasal Düzenlemeler	2
ii. Toplum Sağlığı Merkezi İşlevi ve Yönetimi	3
iii. Temel Sağlık Hizmetlerine Toplumsal Bakış Açısı	3
iv. Bölgeyi ve Toplumu Tanıma	4
v. Sağlık Hizmetlerinde Planlama	4
vi. Temel Epidemiyoloji - 1	5
vii. Temel Epidemiyoloji – 2 (Bildirim Sistemi ve Sürveyans)	5
viii. Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlık Eğitimi	6
ix. İletişim Becerileri	7
x. Şube Müdürlükleri Sunumları	7
f. Eğitim / Öğretim Yöntemleri	7
g. Eğitim Gereçleri	7
h. Katılımcı Seçim Kriterleri	8
i. Değerlendirme Yöntemleri	8
j. Eğitim Programı Süresi	8

k. Önerilen Sınıf Büyüklüğü	8
l. Eğitimci	9
m. Eğitim Bölgeleri ve Kurumlar	9
n. Eğitim Yeri ve Tarihleri	9
o. Ekler	10
Ek 1. Eğitim Programı	12
Ek 2. Gün Programı	13
Ek 3. Eğitimci Kılavuzları	15
Ek 3a. Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve Yasal Düzenlemeler	15
Ek 3b. Toplum Sağlığı Merkezi İşlevi ve Yönetimi	16
Ek 3c. Temel Sağlık Hizmetlerine Toplumsal Bakış Açısı	17
Ek 3d. Bölgeyi ve Toplumunu Tanıma	18
Ek 3e. Sağlık Hizmetlerinde Planlama	24
Ek 3f. Temel Epidemiyoloji - 1	25
Ek 3g. Temel Epidemiyoloji - 2 (Bildirim Sistemi ve Sürveyans)	27
Ek 3h. Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlık Eğitimi	34
Ek 3i. İletişim Becerileri	38
Ek 3j. Şube Müdürlükleri Sunumları	42
Ek 4. Soru Bankası	43
Ek 5. Eğitim Öncesi / Sonu Değerlendirme Formu	45
Ek 6. Eğitim Değerlendirme Formu Soru Anahtarı	46
Ek 7. Oturum Değerlendirme Formu	47
Ek 8. Eğitim Programı Değerlendirme Formu	48
Ek 9. Tanışma (Halkalar oyunu)	49
Ek 10. İletişim ve İmza Çizelgesi	50
Ek 11. Sunumların Dinleyici Notları	52

İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ

TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMET SUNUM EĞİTİM PROGRAMI

EĞİTİM PROGRAMININ ADI:

İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ
ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMET SUNUM EĞİTİM PROGRAMI

EĞİTİM PROGRAMININ TANIMI:

Katılımcılara, Toplum Sağlığı Merkezi'nde tanımlanan görevler kapsamında, etkin ve verimli hizmet sunabilme ile ilgili bilgi, beceri ve tutum kazandırmak amacıyla hazırlanan 3 günlük, tam zamanlı, karşılıklı etkileşimli eğitim yöntemleri ile yapılacak olan eğitim programıdır.

EĞİTİM PROGRAMININ AMACI:

Bu eğitim programının sonunda, İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü'ne bağlı Toplum Sağlığı Merkezleri'nde çalışan sağlık personeli, tanımlanan görevler kapsamında etkin ve verimli hizmet sunumunu planlama ve yürütebilmesi ile ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanacaktır.

ÖĞRENİM HEDEFLERİ:

Katılımcılar bu eğitim programını tamamladıklarında;

- Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında T. C. Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve yasal düzenlemelerdeki değişiklikler hakkında bilgi sahibi olacak,
- Toplum Sağlığı Merkezlerinin işleyişi konusunda bilgilerini gözden geçirecek,
- Temel Sağlık Hizmetleri ve toplumsal bakış açısı kavramları hakkında bilgi sahibi olacak,
- Hizmet bölgesini tanıma, bölge raporu hazırlama ve değerlendirme konusunda bilgi ve beceri kazanacak,

- Sağlık yönetimi, planlama konularında bilgi sahibi olacak ve eylem planı oluşturacak,
- Epidemiyoloji ve sağlık göstergeleri konularında bilgi sahibi olacak,
- Bildirim ve sürveyans sistemlerini açıklayacak, salgın inceleme uygulaması yapacak,
- Sağlık eğitimi ve sağlığın geliştirilmesi konularında temel bilgileri gözden geçirecek,
- Eğitim ve hizmet aktivitelerini etkili biçimde yürütebilmeye yardımcı olacak iletişim bilgi ve becerisi kazanacak,
- Toplum Sağlığı Merkezlerinde etkin hizmet sunumu için Halk Sağlığı Müdürlüğü Şube Müdürlüklerinin işleyişi hakkında bilgi sahibi olacaktır.
- Kurs sonu değerlendirmeden en az % 85 puan alması beklenmektedir.

OTURUMLARIN AMAÇ VE ÖĞRENİM HEDEFLERİ

I. SAĞLIK BAKANLIĞI TEŞKİLAT YAPISI VE YASAL DÜZENLEMELER

Amaç: Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında T. C. Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısı ve yasal düzenlemelerdeki değişiklikler hakkında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın bileşenlerini sayabilmeli,
2. T. C. Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısını açıklayabilmeli,
3. Teşkilat yapısına ait yasal mevzuattaki değişiklikleri sayabilmeli,
4. Kurumsal ilişkiler yönetimini tanımlayabilmeli,
5. Vizyon ve misyonu tanımlayabilmeli ve İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün vizyon ve misyonu doğrultusunda hizmet sunumunu yürütebilmeli,
6. İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü yönetim şemasını açıklayabilmelidir.

II. TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ İŞLEVİ VE YÖNETİMİ

Amaç: Toplum Sağlığı Merkezlerinin işleyişi konusunda bilgilerini gözden geçirmek.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Toplum Sağlığı Merkezi'ni (TSM) tanımlayabilmeli,
2. TSM'nin görevlerini sayabilmeli,
3. TSM'de çalışan personeli listeleyebilmeli,
4. Personelin görevlerini sayabilmeli,
5. Yasal dayanaklarını listeleyebilmelidir.

III. TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİNE TOPLUMSAL BAKIŞ AÇISI

Amaç: Temel Sağlık Hizmetleri ve toplumsal bakış açısı kavramları hakkında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Temel Sağlık Hizmetleri kavramını tanımlayabilmeli,
2. Halk Sağlığını tanımlayabilmeli ve özelliklerini sayabilmeli,
3. Topluma yönelik sağlık yönetimi özelliklerini açıklayabilmelidir.

IV. BÖLGEYİ VE TOPLUMU TANIMA

Amaç: Hizmet bölgesini tanıma, bölge raporu hazırlama ve değerlendirme konusunda bilgi ve beceri kazanmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Genel olarak bölge tanıma kriterlerini sayabilmeli,
2. Sağlık örgütü yönünden bölgenin özelliklerini tanımlayabilmeli,
3. Sağlık yönünden bölge özelliklerini açıklayabilmeli,

4. Demografiyi tanımlayabilmeli,
5. Nüfus piramidini yorumlayabilmeli,
6. Nüfusu etkileyen faktörleri sayabilmeli,
7. Bölge raporunda geliştirilmesi gereken konu başlıklarını saptayabilmeli ve sıralayabilmeli,
8. Bölge raporunun içeriğini değerlendirebilmelidir.

V. SAĞLIK HİZMETLERİNDE PLANLAMA

Amaç: Sağlık yönetimi, planlama konularında bilgi sahibi olmak ve eylem planı oluşturmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Yönetimin ilkelerini sayabilmeli,
2. Yönetimin işlevlerini açıklayabilmeli,
3. İstek-İhtiyaç-Hizmet dengesini yorumlayabilmeli,
4. Planlamanın tanımını yapabilmeli,
5. Planlamanın yararlarını ve zorluklarını sayabilmeli,
6. Plan türlerini sayabilmeli,
7. Planlama sürecini tanımlayabilmeli,
8. Eylem planı hazırlayabilmedir.

VI. TEMEL EPİDEMİYOLOJİ - 1

Amaç: Epidemiyoloji ve sağlık göstergeleri konularında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Sağlık ölçütlerini bilmeli ve yorumlayabilmeli,
2. Epidemiyolojiyi tanımlayabilmeli,
3. Kullanım alanlarını sayabilmeli,
4. Epidemiyolojik yöntemleri sınıflayabilmeli,
5. Epidemiyolojik yöntemlerin özelliklerini söyleyebilmeli,
6. Kullanım alanlarını sayabilmeli,
7. Araştırma tiplerini sayabilmeli,
8. Veri kaynaklarını sayabilmeli ve veri güvenliğini sağlamada gerekli koşulları sıralayabilmelidir.

VII. TEMEL EPİDEMİYOLOJİ - 2 (BİLDİRİM SİSTEMİ VE SÜRVEYANS)

Amaç: Bildirim ve sürveyans sistemlerini açıklamak, salgın inceleme uygulaması yapmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Bulaşıcı hastalıklarda bildirim sistemini açıklayabilmeli,
2. Sürveyansı tanımlayabilmeli ve aşamalarını sayabilmeli,
3. Bulaşıcı hastalıklar çıkmadan önce ve çıktıktan sonra alınması gereken önlemleri sayabilmeli,
4. Filyasyon örneği ile salgın inceleme uygulamasını yapabilmelidir.

VIII. SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE SAĞLIK EĞİTİMİ

Amaç: Sağlık eğitimi ve sağlığın geliştirilmesi konularında temel bilgileri gözden geçirmek.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Sağlığı geliştirme (health promotion) kavramını ve toplum katılımının önemini açıklayabilmeli, katılım engellerini sayabilmeli ve katılımı sağlamada önem verilmesi gereken noktaları vurgulayabilmeli,
2. Sağlık eğitiminin tanımını ve amacını söyleyebilmeli,
3. Sağlığı geliştirmede sağlık eğitiminin yerini açıklayabilmeli,
4. Halk eğitimi ile ilgili temel kavramları tanımlayabilmeli,
5. Yetişkin öğrenme özellikleri ve engellerini sayabilmeli,
6. Bir eğitim programını oluşturan temel öğeleri açıklayabilmeli,
7. Öğrenme için olumlu eğitim ortamı oluşturan öğeleri sayabilmeli,
8. Etkili yetişkin eğiticisinin özelliklerini sayabilmelidir.

IX. İLETİŞİM BECERİLERİ

Amaç: Eğitim ve hizmet aktivitelerini etkili biçimde yürütebilmeye yardımcı olacak iletişim bilgi ve becerisi kazanmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. İletişim sürecinin temel bileşenlerini tanımlayabilmeli,
2. Sözsüz ve sözlü iletişimin özelliklerini tanımlayabilmeli,
3. İletişim engellerini sayabilmeli,
4. Etkin dinlemenin bileşenlerini tanımlayabilmeli,
5. Empatiyi açıklayabilmeli ve sempati ile farkını açıklayabilmeli,
6. Aşamalı empati kavramını açıklayabilmeli,
7. Etkili iletişim kurmak için empati ve etkin dinlemenin önemini bilmeli, özelliklerini tanımlamalı ve uygulayabilmeli,
8. Geribildirim alma ve verme kurallarını sayabilmeli, geribildirim verebilmeli,
9. İletişimini geliştirmek üzere daha fazla kişisel farkındalık kazanmalıdır.

X. ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİ SUNUMLARI

Amaç: Toplum Sağlığı Merkezlerinde etkin hizmet sunumu için Halk Sağlığı Müdürlüğü Şube Müdürlüklerinin işleyişi hakkında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. İzmir Halk Sağlığı Şube Müdürlüklerinin yürüttüğü programları sayabilmeli,
2. Hizmet sunumu sırasında sık karşılaşılan soru ve sorunları tanımlayabilmeli ve çözüm önerilerini sıralayabilmeli,
3. Şube Müdürlüklerinin tanımlanan görevleri kapsamında uygun yazışmaları yürütülebilmeli,
4. Şube Müdürlüğü ile iletişim seçeneklerini sıralayabilmelidir.

EĞİTİM / ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ:

Görsel işitsel araçlarla desteklenmiş, interaktif eğitim tekniklerinin kullanıldığı, soru -cevap sınıf dersleridir.

EĞİTİM GEREÇLERİ:

1. Bilgisayar
2. Data Projektör
3. Yazı tahtası
4. A4 kağıt
5. Tükenmez kalem
6. Yazı tahtası kalemi
7. Renkli kağıtlar
8. Yapıştırıcı hamur
9. Toplu iğne
10. Makas

11. Yazı tahtası kağıdı (20 adet)

12. İletişim ve imza çizelgesi

13. Eğitim öncesi hazırlık malzemeleri (Yazı tahtası kağıdına yazılacaklar):

- a) Beklentiler
- b) Kontrat (başlayış, bitiş, mola ve öğle yemeği saatleri, sigara, cep telefonu, tam zamanlı katılım)
- c) Hoş geldiniz yazısı

KATILIMCI SEÇİM KRİTERLERİ: Katılımcılar, İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü'ne bağlı Toplum Sağlığı Merkezleri'nde çalışan hekim ve hekim dışı sağlık personelinin oluşacaktır.

DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ:

Bilgi değerlendirme:

1. Katılımcının değerlendirilmesi;
 - a. Eğitim Öncesi Değerlendirme Formu (EÖDF)
 - b. Eğitim Sonu Değerlendirme Formu (ESDF)
2. Eğitim programının değerlendirilmesi;
 - a. Oturum Değerlendirme Formu
 - b. Günün Değerlendirmesi
 - c. Eğitim Programı Değerlendirme Formu
 - a. Eğitim Değerlendirme Raporu

EĞİTİM PROGRAMI SÜRESİ: 3 gün süren ve tam zamanlı

ÖNERİLEN SINIF BÜYÜKLÜĞÜ: 18 - 20 kişi

EĞİTMENLER (Alfabetik soyadı sırası ile):

Aylin Sena BELİNER

Özlem PEKEL

Melih Kaan SÖZMEN

Nuray YÜCETİN

İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü Şube Müdürleri

EĞİTİM BÖLGELERİ ve KURUMLAR:

- ❖ Konak (Buca TSM, Gaziemir TSM, Karabağlar TSM, Konak TSM, Menderes TSM, Kemalpaşa TSM)
- ❖ Karşıyaka (Bayraklı TSM, Bornova TSM, Çiğli TSM, Karşıyaka TSM)
- ❖ Aliağa (Aliağa TSM, Bergama TSM, Dikili TSM, Foça TSM, Kınık TSM, Menemen TSM)
- ❖ Tire (Bayındır TSM, Beydağ TSM, Kiraz TSM, Ödemiş TSM, Selçuk TSM, Tire TSM, Torbalı TSM)
- ❖ Urla (Balçova TSM, Çeşme TSM, Güzelbahçe TSM, Karaburun TSM, Narlıdere TSM, Seferihisar TSM, Urla TSM)

EĞİTİM YERİ VE TARİHLERİ:

- Konak Toplum Sağlığı Merkezi; 05 – 07 Mart 2013
- Karşıyaka Toplum Sağlığı Merkezi; 12 – 14 Mart 2013
- Aliağa Ticaret Odası; 18 – 20 Mart 2013
- Tire Devlet Hastanesi; 26 – 28 Mart 2013
- İzmir İl Sağlık Müdürlüğü Urla Eğitim ve Dinlenme Tesisi; 02 – 04 Nisan 2013

EKLER:

- Ek 1. Eğitim Programı
- Ek 2. Gün Programı
- Ek 3. Eğitici Kılavuzları
- Ek 3a. Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve Yasal Düzenlemeler
- Ek 3b. Toplum Sağlığı Merkezi İşlevi ve Yönetimi
- Ek 3c. Temel Sağlık Hizmetlerinde Toplumsal Bakış Açısı
- Ek 3d. Bölgeyi ve Toplumu Tanıma
- Ek 3e. Sağlık Hizmetlerinde Planlama
- Ek 3f. Temel Epidemiyoloji - 1
- Ek 3g. Temel Epidemiyoloji – 2 (Bildirim Sistemi ve Sürveyans)
- Ek 3h. Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlık Eğitimi
- Ek 3i. İletişim Becerileri
- Ek 3j. Şube Müdürlükleri Sunumları
- Ek 4. Soru Bankası
- Ek 5. Eğitim Öncesi (EÖDF) / Sonu (ESDF) Değerlendirme Formu
- Ek 6. Eğitim Değerlendirme Formu Soru Anahtarı
- Ek 7. Oturum Değerlendirme Formu
- Ek 8. Eğitim Programı Değerlendirme Formu
- Ek 9. Tanışma (Halkalar Oyunu)
- Ek 10. İletişim ve İmza Çizelgesi
- Ek 11. Sunumların Dinleyici Notları
- Ek 11a. Açılış
- Ek 11b. Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve Yasal Düzenlemeler
- Ek 11c. Toplum Sağlığı Merkezi İşlevi ve Yönetimi
- Ek 11d. Temel Sağlık Hizmetlerinde Toplumsal Bakış Açısı
- Ek 11e. Bölgeyi ve Toplumu Tanıma
- Ek 11f. Sağlık Hizmetlerinde Planlama
- Ek 11g. Temel Epidemiyoloji - 1
- Ek 11h. Temel Epidemiyoloji – 2 (Bildirim Sistemi ve Sürveyans)

Ek 11i. Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlık Eğitimi

Ek 11j. İletişim Becerileri

Ek 11k. Şube Müdürlükleri Sunumları

Ek 12. Eğitim Değerlendirme Raporları

Ek 12a. 05 – 07 Mart 2013 Konak Eğitim Değerlendirme Raporu

Ek 12b. 12 – 14 Mart 2013 Karşıyaka Eğitim Değerlendirme Raporu

Ek 12c. 18 – 20 Mart 2013 Aliağa Eğitim Değerlendirme Raporu

Ek 12d. 26 – 28 Mart 2013 Tire Eğitim Değerlendirme Raporu

Ek 12e. 02 – 04 Nisan 2013 Urla Eğitim Değerlendirme Raporu

Ek 1. Eğitim Programı

İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMET SUNUM EĞİTİMİ

1. GÜN		2. GÜN		3. GÜN	
30'	AÇILIŞ – TANIŞMA	60'	BÖLGEYİ TANIMA VE SAĞLIK HİZMETLERİNDE PLANLAMA GRUP ÇALIŞMASI HAZIRLIKLARI	15'	ESDF İLE DEĞERLENDİRME
15'	EÖSF İLE DEĞERLENDİRME				
60'	SAĞLIK BAKANLIĞI TEŞKİLAT YAPISI VE YASAL DÜZENLEMELER	90'	GRUP SUNUMLARI	13x25'	ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİ SUNUMLARI
60'	TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ İŞLEVİ VE YÖNETİMİ	45'	TEMEL EPİDEMİYOLOJİ 1		
60'	TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİNE TOPLUMSAL BAKIŞ AÇISI	45'	TEMEL EPİDEMİYOLOJİ 2		
60'	BÖLGEYİ VE TOPLUMU TANIMA	60'	SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE SAĞLIK EĞİTİMİ		
60'	SAĞLIK HİZMETLERİNDE PLANLAMA	75'	İLETİŞİM BECERİLERİ	30'	EĞİTİMİN DEĞERLENDİRMESİ VE KAPANIŞ

Ek 2. Gün Programı

1. GÜNÜN PROGRAMI

...../...../2013

08:30 – 09:00 Tanışma - Günün programı – Beklentiler – Amaç ve öğrenim hedefleri - Eğitim programının tanıtımı

09:00 – 09:20 Eğitim Öncesi Soru Formu (EÖSF) ile Değerlendirme

09:20 – 10:20 Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve Yasal Düzenlemeler

10:20 – 10:30 Ara

10:30 – 11:30 Toplum Sağlığı Merkezi İşlevi ve Yönetimi

12:00 – 13:00 Öğle Arası

13:00 – 13:10 Isınma

13:10 – 14:10 Temel Sağlık Hizmetlerine Toplumsal Bakış Açısı

14:10 – 14:20 Ara

14:20 - 15:20 Bölgeyi ve Toplumunu Tanıma

15:20 – 15:30 Ara

15:30 – 16:30 Sağlık Hizmetlerinde Planlama

16:30 – 17:00 Günün değerlendirmesi

2. GÜNÜN PROGRAMI

...../...../2013

09:00 – 09:10 Isınma, Günün programı

09:10 – 09:50 Grup çalışması hazırlık

09:50 – 10:00 Ara

10:00 – 11:20 Grup sunumları

11:20 - 12:00 Temel Epidemiyoloji I

12:00 – 13:00 Öğle arası

13:00 – 13:10 Isınma

13:10 – 14:10 Temel Epidemiyoloji II

14:10 – 14:20 Ara

14:20 – 15:20 Sağlığın Geliştirilmesi ve Sağlık Eğitimi

15:20 - 15:30 Ara

15:30 – 16:45 İletişim Becerileri

16:45 – 17:00 Günün değerlendirmesi

3. GÜNÜN PROGRAMI

...../...../2013

09:00 – 09:10 Isınma, Günün programı

09:10 – 09:35 Toplum Sağlığı Hizmetleri Şube Müdürlüğü

09:35 –10:00 Aile Hekimliği İzleme ve Değerlendirme Şube Müdürlüğü

10:00 – 10:25 Aile Hekimliği Uygulama Şube Müdürlüğü

10:25 – 10:35 Ara

10:35 – 11:00 İstatistik ve Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü

11:00 – 11:25 Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar ve Kontrol Programları Şube Müdürlüğü

11:25 – 11:50 Çevre Sağlığı Şube Müdürlüğü

11.50 – 12:50 Öğle arası

12:50 – 13:00 Isınma

13:00 – 13:25 Bulaşıcı Hastalıklar ve Kontrol Programları Şube Müdürlüğü

13:25 – 13:50 Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı Şube Müdürlüğü

13:50 – 14:15 Çalışan Sağlığı Şube Müdürlüğü

14:15– 14:25 Ara

14:25– 14:50 Ruh Sağ. Prg. Tüt. Diğ. Bağ. Yap. Md. Şube Müdürlüğü

14:50– 15:15 Kanser Şube Müdürlüğü

15:15– 15:40 İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

15:40– 15:50 Ara

15:50–16:15 İnsan Kaynakları Şube Müdürlüğü

16:15- 16:35 Eğitim Sonu Değerlendirme Formu (ESDF) ile Değerlendirme

16:35 – 17:00 Eğitimin Değerlendirilmesi ve Kapanış

Ek 3. Eğitici Kılavuzları

Ek 3a. SAĞLIK BAKANLIĞI TEĞKİLAT YAPISI VE YASAL DÜZENLEMELER EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında T. C. Sağlık Bakanlığı Teşkilat Yapısı ve yasal düzenlemelerdeki değişiklikler hakkında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın bileşenlerini sayabilmeli,
2. T. C. Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısını açıklayabilmeli,
3. Teşkilat yapısına ait yasal mevzuattaki değişiklikleri sayabilmeli,
4. Kurumsal ilişkiler yönetimini tanımlayabilmeli,
5. Vizyon ve misyonu tanımlayabilmeli ve İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü'nün vizyon ve misyonu doğrultusunda hizmet sunumunu yürütebilmeli,
6. İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü yönetim şemasını açıklayabilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
10dk	Giriş	“Sağlıkta Dönüşüm Programı kapsamında sağlık hizmet sunumunda neler değiştirdi?” sorusu katılımcılara yöneltilir. (GSS, eczanelerin herkese hizmet sunumu, SSK Hastanelerinin Sağlık Bakanlığı'na devri, sağlık ocakları yerine aile hekimliği, Kamu Hastane Birlikleri kapsamında hastanelerin özerkleşmesi,)	Deneyim paylaşımı	Data projektör, Bilgisayar
45 dk	Gövde	Sağlıkta Dönüşüm Programı bileşenleri T.C. Sağlık Bakanlığı teşkilat yapısı Teşkilat yapısına ait yasal mevzuattaki değişiklikler Kurumsal ilişkiler yönetimi Vizyon, misyon tanımı İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü vizyon ve misyonu	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data projektör, Bilgisayar, Pointer
5 dk	Özet	İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü işleyişinde teşkilat yapısını gözden geçirmek	Genel değerlendirme	Soru – cevap

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar: Resmi Gazete'de ilgili T. C. Sağlık Bakanlığı ve Türkiye Halk Sağlığı Kurumu mevzuatı, Birinci Basamak TSBS veri seti

Ek 3b.TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZLERİ İŞLEVİ VE YÖNETİMİ EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Toplum Sağlığı Merkezlerinin işleyişi konusunda bilgilerini gözden geçirmek.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Toplum Sağlığı Merkezi'ni (TSM) tanımlayabilmeli,
2. TSM'nin görevlerini sayabilmeli,
3. TSM'de çalışan personeli listeleyebilmeli,
4. Personelin görevlerini sayabilmeli,
5. Yasal dayanaklarını listeleyebilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
5 dk	Giriş	Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Teşkilat Şeması	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data projektör, Bilgisayar, Pointer, Hoparlör
60dk	Gövde	Halk Sağlığı Müdürlükleri Toplum Sağlığı Merkezi/İlçe Sağlık Müdürlüğü TSM Tanımı İlgili Mevzuat TSM'lerin Görevleri Personel Yapısı Personelin Görevleri	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Hoparlör
10 dk	Özet	Genel değerlendirme	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Hoparlör

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar: Resmi Gazete'de ilgili T. C. Sağlık Bakanlığı ve Türkiye Halk Sağlığı Kurumu mevzuatı

Ek 3c. TEMEL SAĞLIK HİZMETLERİNE TOPLUMSAL BAKIŞ AÇISI EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Temel Sağlık Hizmetleri ve toplumsal bakış açısı kavramları hakkında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Temel Sağlık Hizmetleri kavramını tanımlayabilmeli,
2. Halk Sağlığının tanımlayabilmeli ve özelliklerini sayabilmeli,
3. Topluma yönelik sağlık yönetimi özelliklerini açıklayabilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
5 dk	Giriş	Temel sağlık hizmetlerinin önemi	Bilgi paylaşımı	Data Projektör, Bilgisayar
45 dk	Gövde	Temel sağlık hizmetleri kavramı Halk sağlığının tanımı ve özellikleri Topluma yönelik sağlık hizmetlerinin özellikleri	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, flipchart
10dk	Özet	Soru	Genel değerlendirme	Soru – cevap

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar:

1. Nusret Fişek ve Hekimlik, Türk Tabipler Birliği, Ankara;1991
2. Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Hacettepe Üniversitesi Rektörlük Basımevi; 2013
3. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Toplum Sağlığı Merkezi Sorumlu Hekimler Uyum Eğitimi Kitaplığı Rehberi, 2008; Ankara

Ek 3d. BÖLGEYİ VE TOPLUMU TANIMA EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Hizmet bölgesini tanıma, bölge raporu hazırlama ve değerlendirme konusunda bilgi ve beceri kazanmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Genel olarak bölge tanıma kriterlerini sayabilmeli,
2. Sağlık örgütü yönünden bölgenin özelliklerini tanımlayabilmeli,
3. Sağlık yönünden bölge özelliklerini açıklayabilmeli,
4. Demografiyi tanımlayabilmeli,
5. Nüfus piramidini yorumlayabilmeli,
6. Nüfusu etkileyen faktörleri sayabilmeli,
7. Bölge raporunda geliştirilmesi gereken konu başlıklarını saptayabilmeli ve sıralayabilmeli,
8. Bölge raporunun içeriğini değerlendirebilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
5 dk	Giriş	Bölgeyi tanımanın önemi	Bilgi paylaşımı	Data Projektör, Bilgisayar
45 dk	Gövde	Bölgenin coğrafi, iklim ve ulaşım özellikleri Bölgenin Demografik yapısı Bölgenin Sosyoekonomik ve kültürel özellikleri Sağlık göstergeleri Bölgenin öncelikli sağlık sorunları Bölgede yürütülen sağlık programları	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Yazı tahtası ve kalemi
10dk	Özet	Soru	Genel değerlendirme	Soru – cevap

EĞİTİM ÖNCESİ GÖNDERİLECEK MATERYAL

Uygulama-TSM Bölgesine Ait Temel Göstergelerin Değerlendirilmesi

Aşağıdaki değerlendirmeleri Toplum Sağlığı Merkezinizin GÜNCEL verilerini kullanarak yapınız.

Toplum Sağlığı Merkezinin Adı:

Değerlendirmenin Yapıldığı 12 Aylık Dönem: Ocak 2011 /Aralık 2011

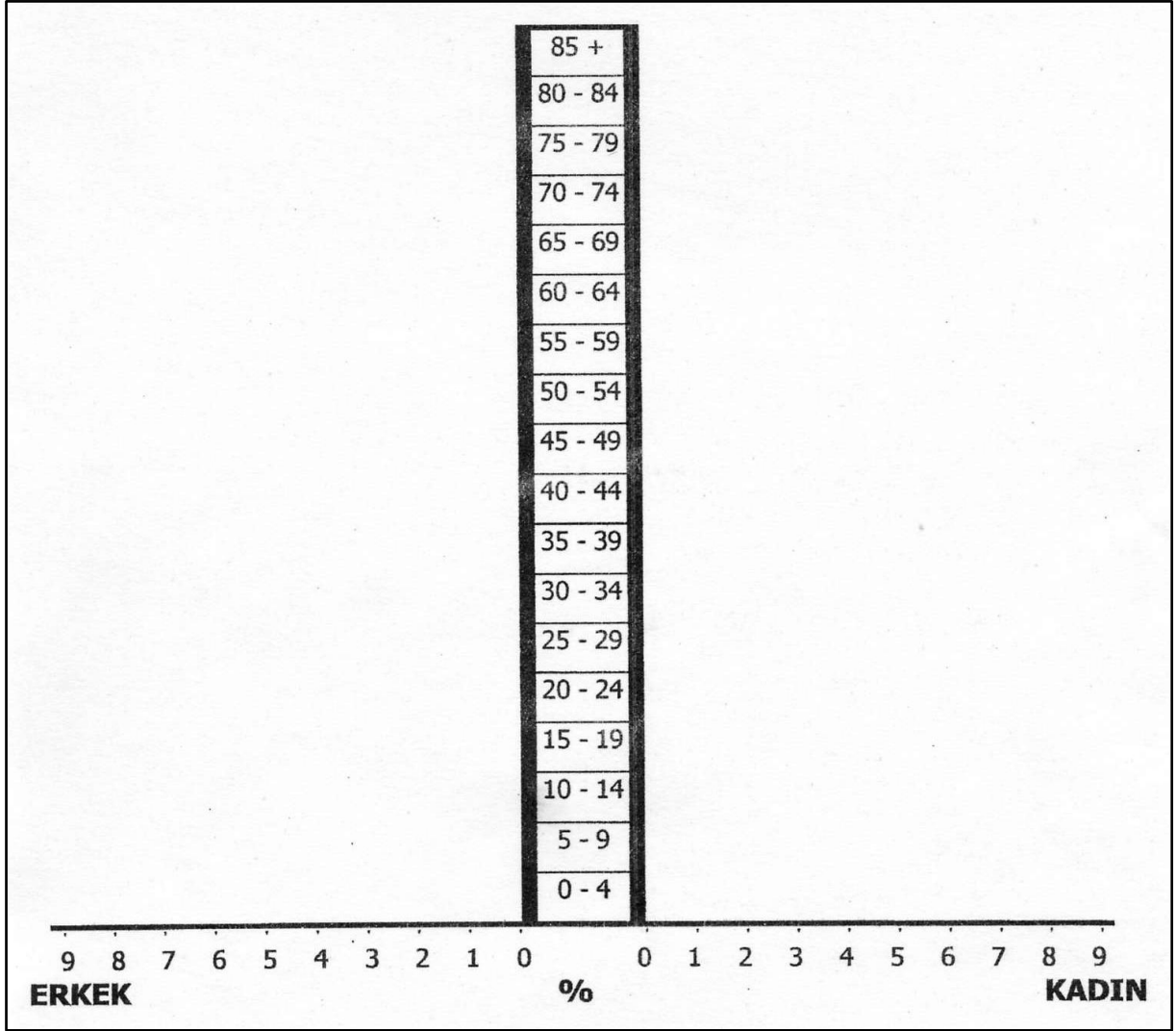
1.Toplum Sağlığı Merkezinin Nüfus Yapısı

- a. Aşağıdaki tablo yardımı ile, Toplum Sağlığı Merkezi bölgesindeki nüfusun yaş grupları ve cinsiyete göre dağılımını yapınız. Var olan en güncel veriyi kullanınız.
- b. “Yaş grupları yüzdelerini Toplum Sağlığı Merkezi bölgesinin toplam nüfusuna göre hesaplayınız. Bunun amacı, nüfusun hem kendi içinde hem de farklı topluluklarla karşılaştırılabilmesidir.
- c. Tablodaki yüzdeleri kullanarak bir sonraki sayfadaki “Nüfus Piramidi”ni çiziniz.
- d. Nüfusun yüzde dağılımını gösteren, piramit yatay ekseninin sol yarısını “**erkek**”, sağ yarısını “**kadın**” nüfus için ayırınız. Dikey eksene ise yaş gruplarını yerleştiriniz.

..... Yılı Nüfusunun Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Dağılımı						
TSM Adı:						
Yaş Grubu	ERKEK		KADIN		TOPLAM	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
0-4						
5-9						
10-14						
15-19						
20-24						
25-29						
30-34						
35-39						
40-44						
45-49						
50-54						
55-59						
60-64						
65-69						
70-74						
75-79						
80-84						
85 +						
TOPLAM						100.0

2.Elinizdeki güncel veriyi kullanarak çalıştığınız TSM'nin son bir yıl içindeki demografik yapısını bir nüfus piramidi ile gösteriniz.

..... TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ
..... YILI NÜFUS PİRAMİDİ

Bu nüfus piramidine göre toplum sağlığı merkezinin nüfusunu nasıl yorumlarsınız?
Bu nüfus piramidi Türkiye nüfus piramidine göre hangi farklılıkları içermektedir? Bu farklılıkların nedenleri neler olabilir?

.....
.....
.....

ÖRNEK EYLEM PLANI

AMAC: Narlıdere TSM'ye bağlı Aile Sağlığı Merkezleri'nde 2012 yılı ölüm kayıtlarına ait eksiklik ve yanlışlıkları gidererek 2012 yılı ölüm hızlarını düzeltmek.

	Eylem	Sorumlu Kişi(ler)	Tarih	Yer	Yöntem	Maliyet/ Finans.	Beklenen Sonuç
1.	TSM'de planlama toplantısı	A	01 /02 /2013	TSM	Tüm personelin katılımı ile	Yok	Eylem planının gözden geç.
2.	ASM'lerde bilgilendirme toplantısı	B,Y	04-06/02 /2013	Narlıdere İnönü İlca ASM	Sorumlu hekim ve ölüm kayıtları sorumlusu personel ile	Yok	Ölüm kayıtları eksiklerinin nedenlerinin saptanması
3.	Neonatal Bebek ölümleri formları eksiklerinin tamamlanması	ASM-ÇEKÜS sorumlu hekimleri ilgili birimde çalışan hemşire Ebe	10-28 /02 /2013	Narlıdere İnönü İlca ASM	Ebelerin alana çıkması, bilgi toplaması	Yok	Neonatal ölüm bildirimlerinin Eksiklerini düzeltmek
4.	Postneonatal bebek ölümlerini araştırmak	TK, KL	Mart 2013	Narlıdere İnönü İlca ASM	Bebek ölümleri olan evlere gitmek, veri toplamak	Ulaşım (1 depo benzin)	Bebek ölüm bildirimlerinin yanlışlarını düzeltmek
5.	Tüm ölümleri araştırmak	B.Y	1 Mart 2013	Narlıdere Belediyesi Mezarlıklar Md	Mezarlık kayıtlarının kontrolü	Yok	Kayıt eksiklerini saptamak
6.	Tüm ölümleri araştırmak	AŞ, EG, OP	Mart 2013	İzmir BŞ Belediyesi Mezar. Md	Mezarlık kayıtlarının kontrolü	Ulaşım (1/4 depo benzin)	Narlıdere bölgesine ait ölümleri sap.
7.	Tüm ölümleri araştırmak	MKS, CK	Mart 2013	2 üniv, 3 devlet, 1 SSK, 2 özel Hast.Başh.	Hastane ölüm kayıtlarının kontrolü	Ulaşım (2 depo benzin)	Narlıdere bölgesine ait ölümleri saptamak
8.	Ölüm kayıtlarını düzeltmek	ÖP, KS	1-15 Nisan 2013	TSM	SGB Kayıtlarının elde edilen verilerle kontrolü	Yok	Kayıt eksiklerini yanlışları gidermek
9.	Ölüm hızlarını düzeltmek	AÇ, HD	15-20 Nisan 2013	TSM	Bebek ölüm hızı, Kaba ölüm hızı, Yaşa özel ölüm hızları hesaplaması	Yok	Yeni hızları elde etmek

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar:

1. Nusret Fişek ve Hekimlik, Türk Tabipler Birliği, Ankara;1991.
2. Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Hacettepe Üniversitesi Rektörlük Basımevi; 2013
3. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Toplum Sağlığı Merkezi Sorumlu Hekimler Uyum Eğitimi Kitapçığı Rehberi, 2008; Ankara
4. Sağlık İstatistikleri Yıllığı, Sağlık Bakanlığı; 2010.
5. Türkiye Nüfus Sağlık Araştırması, 2008.
6. TOYS Eğitim Kitapçığı, Bülent Kılıç, Belgin Ünal. 2012; İzmir.

Ek 3e. SAĞLIK HİZMETLERİNDE PLANLAMA EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Sağlık yönetimi, planlama konularında bilgi sahibi olmak ve eylem planı oluşturmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Yönetimin ilkelerini sayabilmeli,
2. Yönetimin işlevlerini açıklayabilmeli,
3. İstek – İhtiyaç - Hizmet dengesini yorumlayabilmeli,
4. Planlamanın tanımını yapabilmeli,
5. Planlamanın yararlarını ve zorluklarını sayabilmeli,
6. Plan türlerini sayabilmeli,
7. Planlama sürecini tanımlayabilmeli,
8. Eylem planı hazırlayabilmedir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ - GEREÇ
5 dk	Giriş	Yönetim Tanımı	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Hoparlör
40 dk + 20 dk (grup çalış.)	Gövde	Yönetim İlkeleri Hizmetin Geliştirilmesinde Öncelikler İstek-Gereksinim Dengesi Planlama tanımı Planlama nitelikleri Planlamanın yararları Planlamanın güçlükleri Plan türleri Planlamanın Aşamaları Eylem Planı	GİA destekli soru cevap sınıf dersi, Grup Çalışması	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Hoparlör
5'er dk sunumlar 5dk +	Özet	Genel değerlendirme	Grup sunumları, GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Hoparlör, Kağıt - kalem

Ek 3f. TEMEL EPİDEMİYOLOJİ 1 EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Epidemiyoloji ve sağlık göstergeleri konularında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Sağlık ölçütlerini bilmeli ve yorumlayabilmeli,
2. Epidemiyolojiyi tanımlayabilmeli,
3. Kullanım alanlarını sayabilmeli,
4. Epidemiyolojik yöntemleri sınıflayabilmeli,
5. Epidemiyolojik yöntemlerin özelliklerini söyleyebilmeli,
6. Kullanım alanlarını sayabilmeli,
7. Araştırma tiplerini sayabilmeli,
8. Veri kaynaklarını sayabilmeli ve veri güvenliğini sağlamada gerekli koşulları sayabilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
5 dk	Giriş	Amaç ve öğrenim hedeflerinin paylaşılması	GİA destekli sunum	Data Projektör, Bilgisayar
45 dk	Gövde	Epidemiyolojinin tanımı Sağlık ölçütlerinin önemi ve tanımları Sağlık ölçütlerinin hesaplanması, yorum ve değerlendirilmesi Veri kaynaklarının bilinmesi Araştırma tiplerinin bilinmesi Örnek büyüklüğü	GİA destekli soru cevap sınıf dersi	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Kağıt tomarı, yazı tahtası ve kalem
10dk	Özet	Sunumun özetlenmesi ve geribildirimlerin alınması	Genel değerlendirme	Soru – cevap

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar:

1. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Toplum Sağlığı Merkezi Sorumlu Hekimler Uyum Eğitimi Kitapçığı Rehberi, 2008; Ankara
2. Aksakoğlu G. Sağlıkta Araştırma ve Çözümleme. İzmir: DEÜ Rektörlük Basımevi; 2006.
3. Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Hacettepe Üniversitesi Rektörlük Basımevi; 2013
4. Klinik ve saha araştırmalarında örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğü. Hatiboğlu Yayınevi;2005.
5. Modern Epidemiology, Third Edition Kenneth J. Rothman, Sander Greenland, and Timothy L. Lash Lippincott-Raven 2008

Ek 3g. TEMEL EPİDEMİYOLOJİ 2 (BİLDİRİM SİSTEMİ VE SÜRVEYANS) EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Bildirim ve sürveyans sistemlerini açıklamak, salgın inceleme uygulaması yapmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Bulaşıcı hastalıklarda bildirim sistemini açıklayabilmeli,
2. Sürveyansı tanımlayabilmeli ve aşamalarını sayabilmeli,
3. Bulaşıcı hastalıklar çıkmadan önce ve çıktıktan sonra alınması gereken önlemleri sayabilmeli ,
4. Filyasyon örneği ile salgın inceleme uygulamasını yapabilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
5 dk	Giriş	Sürveyansın tanımı ve bildirim sisteminin önemi	Bilgi paylaşımı	Data Projektör, Bilgisayar
45 dk	Gövde	Sürveyansın tanımı, önemi Sürveyans kapsamına alınan sağlık olguları Sürveyansın aşamaları Ülkemizde bildirim sistemi Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalık grupları ve kullanılan formlar Filyasyon basamakları Salgın inceleme basamakları	GİA destekli soru cevap sınıf dersi, öğrenme biçimleri envanteri uygulaması	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, flipchart
15 dk	Özet	Filyasyon raporu hazırlama uygulaması Genel değerlendirme	Genel değerlendirme	Soru – cevap

Filyasyon Raporu:

Açıklama: Aşağıdaki örnek filyasyon raporunu Kızamık salgını açısından gerekli bilgileri göz önünde bulundurarak doldurunuz.

..... HASTALIĞI HAKKINDA DÜZENLENEN
EPİDEMİYOLOJİK RAPOR

TARİH :

SAYI :

Toplum Sağlığı Merkezi:

Aile Sağlığı Merkezi:

- 1- Poliklinik defterinde...../...../200.. tarih ve protokol numarası ile kayıtlı hasta hakkında düzenlenen epidemiyolojik rapordur.
- 2- Sağlık Müdürlüğü'nün/...../200.. tarih ve sayılı yazısı / telefon ile ihbarı yapılan hastalık hakkında düzenlenen epidemiyolojik rapordur.

HASTANIN KİMLİĞİ:

Adı ve Soyadı :

Baba Adı :

Yaşı ve Cinsi :

Mesleği :

Adresi :

:

Öğrenci ise Okulu :

HASTANIN SOSYAL DURUMU:

1-Ev halkı sayısı

2-Evde yaşayan 0-12 yaş çocuk sayısı

3-Evin oda sayısı

4-Evin cinsi O Apartman Katı O Gece Kondu O Köy Tipi O Diğer

- 5-Tuvalet Durumu O Kanalizasyon O Foseptik O Tek Çukur O Yok
- 6-Köyde Okul O Var O Yok
- 7-Su Durumu O Şehir Şebeke Suyu O Kuyu O Sarnıç O Diğer
- 8-Suyun Klorlanma Durumu O Devamlı O Ara Sıra O Hiç
- 9-Evde Hayvan Bakılıyor mu? O Hayır O Evet (Cinsi)
- 10-Ev Çerçevesinde O Çöplük O Gübrelik O Ahır
- O Açıkta Akan Lağım Suyu (olanlar işaretlenecek)

HASTANIN BAĞIŞIKLAMA DURUMU:

O Hiç Aşılanmamış

- O Aşılanmış (Tüm Aşı Tarihleri) (DBT 1,POLİO 1, Hib1)
- (DBT 2,POLİO 2, Hib2)
- (DBT 3,POLİO 3, Hib3)
- (Hepatit B1)
- (Hepatit B2)
- (Hepatit B3)
- (Rapel DBT,Rapel Polio)
- (Kızamık) (Rapel varsa yazılacak)
- (BCG) (Rapel varsa yazılacak)
- (Diğer) (Tetanoz, Kuduz, Kuduz ve Diğer)

SAĞLIK EKİBİ TARAFINDAN YAPILAN ÇALIŞMALAR

O Reçete Yazıldı

O İlaç Verildi (Verilen İlaçların Adı):.....

O Hasta Olmayan Kişiye Gamma Globülin yapıldı

O Adet Gaita/Boğaz Kültürü Alınarak/...../200.. tarih ve sayı ile Bölge Hıfzıssıhha Enstitüsüne gönderildi.

O Adet Su/Gıda Numunesi Alınarak/...../200.. tarih vesayı ile Bölge Hıfzıssıhha Enstitüsüne gönderildi.

O Klorlama yapılarak öğretildi.

O Ferdi klorlama eğitimi yapılarak öğretildi ve gerekli malzeme verildi.

O Hastalığın bulaşıcılığı, korunma yolları ve tedavisi hakkında kişiye eğitim verildi.

O Hasta çevresindeki çocuğa doz aşısı yapıldı.

O Aşı olması için kişi Devlet Hastanesine aşı için gönderildi.

O Hastalık/.../200... tarihli Form 017 ile Sağlık Müdürlüğü Bulaşıcı Hastalıklar Şubesi'ne Bildirildi.

O Yapılan Diğer Çalışmalar:

HASTA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1-Hastalığın Bulaşma Kaynağı:

O Diğer bir hasta (Adı ve Soyadı Adresi:

.....)

O Çöplük O Gübrelik O Açıktan Akan Su veya kanalizasyon O Tuvalet O Diğer

O Su (Kirlenme Odağı:)

2-Diğer Bilgiler: (Hastalığın başlayış tarihi,devam edip etmediği,hastanın tedavi olup olmadığı,evde veya çevrede başka hasta olup olmadığı,hastanın iyileşip iyileşmediği veya öldüğü gibi bilgiler yazılacak.)

.....

Raporu Düzenleyen

..... Tabibi

(Adı-Soyadı-Görevi-İmzası)

KIZAMIK SALGINI FİLYASYON RAPORU

Güzelbahçe Sağlık Ocağı bölgesinde Ekim 1992 ile Haziran 1993 tarihleri arasında yaşanan Kızamık salgını epidemiyolojik yönden incelendi. Salgın döneminde toplam 118 kişi Kızamık tanısı aldı.

Döküntüsü ve ateşi olan çocuklar kısa zamanda birbiri ardına Sağlık Ocağı'na başvurdu. İlk birkaç olgu için Kızamık tanısı uzman hekimlere danışılarak kondu. Kızamık tanısı konusunda prodromal dönem belirtileri (ateş yüksekliği, öksürük, konjonktivit, nezle), makülopapüler döküntü, Koplik lekesi bulgularının bir ya da birkaçının varlığı Sağlık Ocağı hekimlerine tanıya gitmede yardımcı oldu. Bir Kızamık salgını ile karşılaşıldığı düşünüldü. Geçmiş yıllar incelendiğinde Kızamık görülme sıklığının düşük olduğu görüldü. Bu bulgu da salgın olasılığının yüksek olduğunu destekledi.

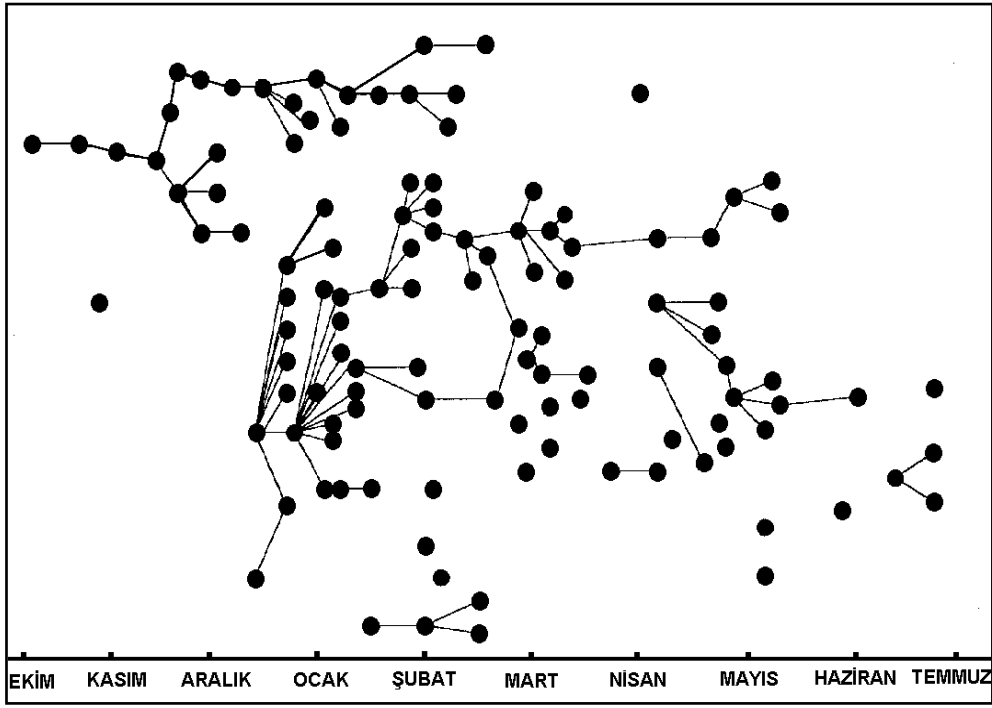
Sağlık Ocağı'na başvuran her olgunun Aile Zarfı çıkarıldı. Kişisel Sağlık Fişi incelendi. Benzer yakınmaları olan aile bireyleri belirlendi. Olguların kişisel kartları incelendiğinde bazılarının önceden Kızamık aşısı oldukları görüldü. Aşılı kişilerde de Kızamık olabileceği düşünüldü.

Olguların Kızamık'a karşı aşılama durumlarının incelenmesi sonucunda %68.6 aşılı, %20.3 aşısız olgu belirlendi. %11.0 olgudan bu konuda bilgi alınamadı.

Olguların tümünden ayrıntılı öykü alındı. Enfeksiyonu alabileceği düşünülen yakın ilişkide olduğu kişiler belirlenmeye çalışıldı. Her olguya fizik bakı uygulandı. Her olgu için hastalıkla ilgili bilgi formu dolduruldu. Bu formda kişisel bilgiler yanında hastalığın başlangıç zamanı, belirtileri gibi hastalıkla ilgili bilgiler yer almaktaydı. Fizik bakı sonucu uygun sağaltımları sağlandı.

Olguların yaş dağılımı incelendi. 5-9 yaş grubunda en yüksek hastalık sıklığı (%42.6) yer almaktaydı. 0-14 yaş grubu tabanı için hastalık görülme sıklığı hesaplandığında ise %34.6 bulundu. En küçük olgu 2.5 aylık, en büyük Kızamık olgusu ise 29 yaşındaydı. Cinsiyete göre dağılıma bakıldı. Olguların yarısı kız, yarısı erkekti.

Hastalığın kaynağını bulmaya yönelik çalışmalar (filyasyon) hekim, ebe, hemşire tarafından oluşturulan bir ekiple kısa sürede tamamlandı. Enfeksiyonun kuluçka döneminin ortalama 14 gün olması göz önüne alınarak olguların ilişkide bulunduğu kişilerin evlerine gidildi. Geriye yönelik olarak teker teker önceki olgulara ulaşılmaya çalışıldı. Böylece Sağlık Ocağı'nda tanı konmadan hastalığı geçirmiş olgulara ulaşılabildi. Sonuçta tüm olgular bir filyasyon şemasında gösterildi (Şekil).

Şekil: Filyasyon şeması (Her nokta bir olguyu göstermektedir).

5-9 yaş grubunda olguların fazla olması nedeniyle öncelikle Sağlık Ocağı bölgesindeki okullara gidilip, öğretmenlerle görüşüldü. Hastalık hakkında bilgi verildi. Hastalıkla ilgili belirtileri olanların en yakın sağlık kurumuna başvurmaları gerektiği vurgulandı. Okula gelmeyen öğrenciler hasta olarak kabul edildi ve evlerine gidildi. Hastalık yönünden incelendi. Bölge dışında oturan olgular bağlı bulundukları Sağlık Ocaklarına bildirildi.

Ebelere Kızamık'la ilgili hizmet içi eğitim verildi. Hizmet içi eğitimde kuramsal bilgi yanında Kızamıklı olgular da ebelere gösterildi. Döküntülü, ateşli çocukların (özellikle 6 ay-10 yaş arası) ebelerin ev gezileri sırasında saptanmasına ve Sağlık Ocağı'na getirilmelerine çalışıldı. Böylece yeni olgular erken dönemde tanı alabildi. Evlerde döküntülü hastalık geçirmiş ve sağlık kurumuna gitmemiş olgular araştırıldı. Ev ev gezilerek bu kişilere ulaşıldı. Sağlık Ocağı'ndan başka bir yerde tanı almış olgular da değerlendirildi.

Olgular için bilgi değerlendirme formları dolduruldu. Form 016 (Bildirimi Zorunlu Hastalıklar Tespit Fişi) Kızamık hastalığı için düzenlendi ve olgular bu forma tanı aldıkları günler içinde yazıldı. Sağlık Grubu Başkanlığı'na, oradan Sağlık Müdürlüğü'ne telefonla bildirim yapıldı. Özellikle salgın durumu olması nedeniyle önlemlerin hızla alınması sağlanmaya çalışıldı. Aylık olarak Form 017 (Bildirimi Zorunlu Hastalıklar Fişi) ile Sağlık Müdürlüğü'ne bilgi aktarıldı. Kişisel Sağlık Fişleri dolduruldu.

Okula giden olgulara evde dinlenmeleri önerildi. Bulaşmayı önlemek için rapor verildi.

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar:

1. Sağlık İstatistikleri Yıllığı, Sağlık Bakanlığı; 2010.
2. Aksakoğlu G. Bulaşıcı hastalıkla savaşım. Üçüncü yazım. İzmir: DEÜ Rektörlük Basımevi; 2008.
3. Aksakoğlu G. Sağlıkta Araştırma ve Çözümleme. İzmir: DEÜ Rektörlük Basımevi; 2006.
4. Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Hacettepe Üniversitesi Rektörlük Basımevi; 2013
5. Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirim Sistemi Standart Tanı Sürveyans ve Laboratuvar Rehberi, Sağlık Bakanlığı;2004.

Ek 3h. SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE SAĞLIK EĞİTİMİ EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Sağlık eğitimi ve sağlığın geliştirilmesi konularında temel bilgileri gözden geçirmek

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. Sağlığı geliştirme (health promotion) kavramını ve toplum katılımının önemini açıklayabilmeli, katılım engellerini sayabilmeli ve katılımı sağlamada önem verilmesi gereken noktaları vurgulayabilmeli,
2. Sağlık eğitiminin tanımını ve amacını söyleyebilmeli,
3. Sağlığı geliştirmede sağlık eğitiminin yerini açıklayabilmeli,
4. Halk eğitimi ile ilgili temel kavramları tanımlayabilmeli,
5. Yetişkin öğrenme özellikleri ve engellerini sayabilmeli,
6. Bir eğitim programını oluşturan temel öğeleri açıklayabilmeli,
7. Öğrenme için olumlu eğitim ortamı oluşturan öğeleri sayabilmeli,
8. Etkili yetişkin eğiticisinin özelliklerini sayabilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
10 dk	Giriş	“Sağlığın geliştirilmesi” sizin için ne ifade ediyor? diye sorulur	Bilgi paylaşımı	Data Projektör, Bilgisayar
45 dk	Gövde	Sağlık eğitimi tanımı, amacı Sağlığı geliştirme kavramı, toplum katılımının önemi, toplum katılım engelleri, toplum katılımını sağlama Sağlığı geliştirmede sağlık eğitiminin yeri, Halk eğitiminde temel kavramlar Yetişkin öğrenme özellikleri ve engelleri 10 dk Öğrenme envanteri uygulaması Eğitim programını oluşturan temel öğeler Öğrenmede olumlu eğitim ortamı öğeleri Etkili yetişkin eğiticisinin özellikleri	GİA destekli soru cevap sınıf dersi, öğrenme biçimleri envanteri uygulaması	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Öğrenme biçimleri envanteri
5 dk	Özet	Genel değerlendirme	Katılımcılar ile paylaşılan önermelerin doğru ya da yanlış olup olmadıklarının doğru – yanlış kartları ile değerlendirilmesi istenir.	

SAĞLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ VE SAĞLIK EĞİTİMİ ÖNERMELER

- DSÖ “21. yy’da Herkes İçin Sağlık” hedeflerinde bireylerin yaşamları boyunca sağlığın korunması ve geliştirilmesinde temel sorumluluğun sağlık personelinde olduğu vurgular. (H)
- Sağlığın geliştirilmesi, insanların kendi sağlıkları üzerindeki kontrollerini arttırmaları ve sağlıklarını geliştirme sürecine denir. (E)
- Sağlığın geliştirilmesi ve teşvikinde amaç doğru sağlık davranışının geniş halk kitlelerine ulaşmasının sağlanmasıdır. (E)
- Sağlığa yönelik herhangi bir davranış ve yaşam durumu için, eğitim, ekonomik, örgütsel ve çevresel desteklerin bileşimi sağlığı geliştirmeyi oluşturur (E)
- Ottawa Sözleşmesinin temel bileşenleri: Kolaylaştır, Aracı ol ve Savun’dur.(E)
- Ottawa Bildirgesi’nde toplum katılımının güçlendirilmesine gerek olmadığı, kişisel becerilerin geliştirilmesinin yeterli olduğu vurgulanmıştır (H).
- PROCEED Modeli gereksinim belirlemeye ve PRECEDE Modeli Uygulamaya yöneliktir. (H)
- Katılımcılar arasındaki etkileşimi desteklemek için oturma düzeninin U biçiminde veya oval olması eğitim sürecinde yararlıdır. (E)
- Bir sınıf dersini sunarken dikkati dağıtmamak için eğitici hep aynı noktada durmalıdır (H)
- Sunum sırasında geribildirim sadece hataları düzeltmek amacıyla verilir (H).
- Etkili bir sunumda eğitmen katılımcıların gösterdikleri gelişmeyi sürekli olarak değerlendirir (E).
- İnsanlar eğitim sürecine en iyi etkin olarak dahil edildiklerinde öğrenirler (E).
- Isınma egzersizleri her günün sonunda katılımcıların enerjisini arttırmak amacıyla kullanılır.(H)
- Eğitimin planlaması sırasında katılımcı özelliklerinin bilinmesi önemli değildir. (H)
- Eğitimin başında ve sonunda yapılan değerlendirme eğitimin etkinliğini ölçmede yeterlidir. (H)

ÖĞRENME BİÇİMLERİ ENVANTERİ

Açıklama: Aşağıdaki tablo öğrenme biçiminizi belirlemenize yardımcı olacaktır. Soldaki durumları okuyunuz ve bu durumlarda neler yaptığınızı düşününüz. Sağdaki üç kolondaki soruları yanıtlayarak soldaki durumlarda neler yaptığınızı belirleyiniz. Yanıtlarınız üç kategoriye de uygun olabilir, ama size en yakın olanın üzerine (+) işareti koyunuz. **En çok (+) işareti koyduğunuz**, en baskın olan sütun sizin öğrenme biçiminizi yansıtacaktır.

DURUMLAR	DURUM 1	DURUM 2	DURUM 3
Hecelerken...	Sözcüğe bakar mısınız?	Sözcüğü seslendirip / sesli okur musunuz?	Sözcüğü yazıp doğru olup olmadığına bakar mısınız?
Konuşurken...	Zaman zaman uzun uzun dinlemekten sıkılır mısınız? Görmek, hayal etmek ve gözünde canlandırmak gibi sözcükleri tercih eder misiniz?	Dinlenmekten hoşlanır ve konuşmak için sabırsızlanır mısınız? Dinleme, düşünme işitme gibi sözcükleri kullanmayı tercih eder misiniz?	El kol ve beden hareketleri kullanır mısınız? Hissetmek, dokunmak, tutmak gibi sözcükleri kullanır mısınız?
Dikkat toplarken / konsantre olurken...	Hareket ve dağınıklıktan rahatsız olur musunuz?	Gürültü ve sesten rahatsız olur musunuz?	Çevrenizde olan hareketlerden rahatsız olur musunuz?
Daha önce gördüğünüz birisiyle tekrar karşılaştığınızda...	Adını hatırlamasanız da yüzünü ve nerede gördüğünüzü hatırlar mısınız?	Yüzleri unuttur, isimleri ve konuştuklarınızı hatırlar mısınız?	Birlikte yaptıklarınızı hatırlar mısınız?
İş ilişkilerinde...	Yüz yüze görüşmeyi tercih eder misiniz?	Telefon ile görüşmeyi tercih eder misiniz?	Bir iş yaparken veya yürürken yanınızdakilerle konuşur musunuz?
Okurken...	Betimsel sahneleri sever ve anlatılanları gözünüzde canlandırır mısınız?	Konuşma ve diyalogları okumak yerine karakterlerin konuşmalarını dinlemeyi mi tercih edersiniz?	Aksiyon metinlerini mi tercih edersiniz?
İşte yeni bir şey yaparken...	Demo, slayt, poster ve çizelgelere bakmak ister misiniz?	Sözlü açıklamaları tercih eder ya da birisiyle konuşur musunuz?	Hemen işe koyulur yapmaya başlar mısınız?
Bir şeyleri kurarken...	Açıklamayı okuyup resmine bakmak ister misiniz?	Yazılı açıklamalarla yetinmeyip birisinden sözlü açıklama ister misiniz?	Açıklamaları bırakıp gelişine göre işlemlere devam eder misiniz?
Bilgisayar uygulamasında sorun çıktığında...	Resim ve çizelgelere bakmak ister misiniz?	Yardım ister ve birine sorar mısınız? Ya da bilgisayar başında söylenir misiniz?	Denemeye aynı bilgisayarda ya da başka bir bilgisayarda devam eder misiniz?

Kaynak: <http://www.chaminade.org/inspire/learnstl.htm>

Dikkat: Bu envanterler zihinde farklı temsil edilmeleri keşfetmemiz için kullanılan birer araçtır. Kişilerin ne olduklarına ya da olmadıklarına ilişkin bilgi vermezler; bunlara dayanarak, kişileri görsel, işitsel diye kategorilere hapsetmemek gerekir. Ancak bu farklılıklardan, sınıf içi yöntem, teknik ve materyalleri çeşitlendirmek için yol gösterici olarak yararlanılabilir.

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar:

- Barutçugil İ. Eğitim Becerilerinin Geliştirilmesi Eğiticinin Eğitimi. Kariyer Yayıncılık, 2. Baskı. İstanbul, 2002
- T. C. Sağlık Bakanlığı Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi Eğitim Notları, 2008
- Konak Sağlık Grup Başkanlığı Eğitici Eğitimi Notları, KSGB, 2000
- Özvarış ŞB. Sağlık Eğitimi ve Sağlığı Geliştirme. In: Halk Sağlığı Temel Bilgiler Ed: Güler ç, Akın L. Hacettepe Üniversitesi Yayınları. Ankara, 2006
- Özvarış ŞB. Sağlık Eğitimi ve Sağlığı Geliştirme.
- Tıp eğitimcileri için Eğitim Becerileri Rehberi – Hacettepe Yayınları, 1999
- Tıp eğitimcileri için Program Geliştirme Rehberi – Hacettepe yayınları, 1999
- T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı. Halk eğitimleri için obezite ve fiziksel aktivite eğitim modülleri. Ankara Nisan, 2011
- Türk Tabipleri Birliği Genel Pratisyenlik Enstitüsü Eğitim Becerileri Modülü
- Türk Tabipleri Birliği Genel Pratisyenlik Enstitüsü İletişim Becerileri Modülü

Ek 3i. İLETİŞİM BECERİLERİ EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Eğitim ve hizmet aktivitelerini etkili biçimde yürütebilmeye yardımcı olacak iletişim bilgi ve becerisi kazanmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. İletişim sürecinin temel bileşenlerini tanımlayabilmeli,
2. Sözsüz ve sözlü iletişimin özelliklerini tanımlayabilmeli,
3. İletişim engellerini sayabilmeli,
4. Etkin dinlemenin bileşenlerini tanımlayabilmeli,
5. Empatiyi açıklayabilmeli ve sempati ile farkını açıklayabilmeli,
6. Aşamalı empati kavramını açıklayabilmeli,
7. Etkili iletişim kurmak için empati ve etkin dinlemenin önemini bilmeli, özelliklerini tanımlamalı ve uygulayabilmeli,
8. Geribildirim alma ve verme kurallarını sayabilmeli, geribildirim verebilmeli,
9. İletişimini geliştirmek üzere daha fazla kişisel farkındalık kazanmalıdır.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
5 dk	Giriş	Karikatür gösterilir. “Karikatürde ne görüyorsunuz?” “Kim haklı ?” soruları sorularak iletişimin önemi vurgulanır.	GİA destekli sunum, Karikatür paylaşımı	Data Projektör, Bilgisayar
55 dk	Gövde	İletişimin temel bileşenleri Sözlü – sözsüz iletişim özellikleri İletişim engelleri Etkin dinleme bileşenleri Empati – sempati Aşamalı empati 15 dk Empati oyunu Etkin dinleme Geribildirim alma ve verme 15 dk Grup çalışması	GİA destekli soru cevap sınıf dersi, grup çalışması	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Kağıt tomarı, yazı tahtası kalem, şeker, empati ve grup çalışması yönergeleri
15 dk	Özet	Grup çalışmasının katılımcılardan alınan geribildirimler ile değerlendirilmesi	Genel değerlendirme	Soru – cevap

Empati oyunu:

Eğitici: “Şimdi size bir ev hanımı tarafından dile getirilen bir sorunu ileteceğim. Bu sorunu dikkatle dinleyiniz ve sorun sahibinin karşınızda olduğunu hayal ederek ona **bu sorunuyla ilgili bir şeyler söyleyiniz.** “

Ev hanımı şunları söylüyor:

“yemek, çamaşır, temizlik, dikiş, alışveriş, çocuklar..... Bütün gün tek başıma koşturuyorum; yinede yetişemiyorum. Kendime ayıracak beş dakika yok. Kendimi mutfakla banyo arasında hapsolmuş hissediyorum.”

Gruptan gelen yanıtlar kağıt tomarına yazılır.

Eğitici: “Şimdi gözlerinizi kapatınız ve kendinizi biraz önceki ev hanımının yerine koyunuz. Onun rolüne girmeye çalışınız... Sizlerin hepiniz birer ev hanımısınız şimdi. Şimdi size bazı sözler söyleyeceğim. “

Kağıt tomarına yazılanlar ve yukarıda ki olası cümleler gruba okunur.

Şu an kendinizi nasıl hissediyorsunuz? Bu duyduklarınız size nasıl geldi?

Gruptan gelen yanıtlar kağıt tomarına yazılır.

Rahatsız edici olan neydi? Gelen yanıtları kağıt tomarına yaz.

Eğitici: „Şimdi ev hanımı rolünden çıkıp kendi rolünüze dönmezi rica ediyorum. Anladığım kadarıyla ev kadını rolüneyken işittiğiniz sözler pek hoşunuza gitmedi. Oysa bu sözler sizin sözleriniz. Peki, o halde ne söyleyebileceğinizi yeniden düşünür müsünüz? Böyle bir sorun karşısında ne söylemek ev kadınına iyi gelebilirdi?“

Gruptan gelen yanıtlar kağıt tomarına yazılır.

Eğitici: Yapılan uygulamanın ne düşündürdüğü sorulur. Empatinin ne demek olduğu sorulur. Onlardan gelen cevaplarla birlikte empati tanımlanır.

Grup çalışması:

Katılımcılar iki gruba ayrılır.

Bir grup dışarı çıkar.

Dışarı çıkanlara, içeri girince bir kişinin karşısına oturmaları ve neyle karşılaşırlarsa karşılaşırsınlar, bir konuda ısrarla konuşmaları istenir.

İçerde kalanlar dinleyici olur ve ikişerli sandalye düzeni sağlanır.

Uygulama 1.

1. Bu grubun dışardan gelenleri ilgisiz ve hiç konuşmadan dinlemeleri istenir (2 dk.).
2. Şeker dağıtıldıktan sonra ilgili, ancak gene konuşmadan dinlemeleri söylenir (2 dk.).
3. Süre dolunca, 1-2 dakika istedikleri gibi konuşmalarına izin verilir.

Uygulama 2.

1. Çiftler sırt sırta oturarak birbirleriyle konuşurlar (2 dk.).
2. Şeker dağıtıldıktan sonra yüz yüze dönerek konuşurlar (2 dk.)

Uygulama 3.

1. Dışarıdan gelen sandalyeye oturur, diğeri ayakta başında bekleyerek dinler (2 dk)
2. Şeker dağıtıldıktan sonra ayakta dinleyen oturarak dinler (2 dk)

Eğitcinin tartışma açmak için gruplara soracağı sorular

1. Neler hissettiniz?
2. Olumlu ve olumsuz yönler nelerdi?
3. Sessizliğe karşın anlaşmayı kolaylaştıran davranışlar nelerdi?
4. İlgiyi ve sizi anladığını gösteren davranışlar nelerdi?
5. Hiç sözünüz kesilmeden konuşmak nasıldı?
6. Konuşmanın engellenmesi nasıl bir duygu?

Kağıt tomarına olumlu ve olumsuz sütunları hazırlanır. Alınan yanıtlar yazılır.

Sunumun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar:

1. Dicleli AB, Akkaya S. Konuşa Konuşa, İletişimin Sırları. Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası. 2000, İstanbul
2. Dökmen Ü. İletişim Çatışmaları ve Empati. Sistem Yayıncılık. 18. Baskı. 2002, İstanbul
3. Guilbert JJ. Sağlık çalışanları İçin Eğitim Kitabı Çeviri Ed: Akalın A, Solakoğlu Z. 6. Baskı. İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi. 2000, İstanbul.
4. Güney S. Davranış Bilimleri. Nobel Yayın Dağıtım. 2000, Ankara. Genişletilmiş 2. Baskı
5. Kaşıkçı E. Sen Aslında Diyorsun ki... Doğrucu Beden Dili. Hayat Yayınları. 2002, İstanbul.
6. Türk Tabipleri Birliği Genel Pratisyenlik Enstitüsü İletişim Becerileri Modülü

Ek 3j. ŞUBE MÜDÜRLÜKLERİ SUNUMLARI EĞİTİCİ KILAVUZU

Amaç: Toplum Sağlığı Merkezlerinde etkin hizmet sunumu için Halk Sağlığı Müdürlüğü Şube Müdürlüklerinin işleyişi hakkında bilgi sahibi olmak.

Öğrenim Hedefleri:

Bu oturumun sonunda katılımcılar;

1. İzmir Halk Sağlığı Şube Müdürlüklerinin yürüttüğü programları sayabilmeli,
2. Hizmet sunumu sırasında sık karşılaşılan soru ve sorunları tanımlayabilmeli ve çözüm önerilerini sıralayabilmeli,
3. Şube Müdürlükleri'nin tanımlanan görevleri kapsamında uygun yazışmaları yürütülebilmeli,
4. Şube Müdürlüğü ile iletişim seçeneklerini sıralayabilmelidir.

Yöntem:

SÜRE	BÖLÜM	İÇERİK	YÖNTEM	ARAÇ-GEREÇ
5 dk	Giriş	Şube Müdürlüğü sunumu yapacak personelin kendini tanıtmayı	Sözel	-
15 dk	Gövde	Şube Müdürlüğünün yürüttüğü programlar Hizmet sunumu sırasında sık karşılaşılan soru, sorunlar ve çözüm önerileri, Şube Müdürlükleri'nin tanımlanan görevleri kapsamında yazışmalar Şube Müdürlüğü ile iletişim seçenekleri	GİA destekli soru cevap sınıf dersi, grup çalışması	Data Projektör, Bilgisayar, Pointer, Kağıt tomarı, yazı tahtası kalem, şeker, empati ve grup çalışması yönergeleri
5 dk	Özet	Genel değerlendirme	Genel değerlendirme	Soru – cevap

Ek 4. Soru Bankası

SORU BANKASI

1. Temel sağlık hizmetlerinin bileşenlerinden biri sevk zincirinin olmasıdır. (D)
2. Toplum sağlığı açısından öncelikli sorunlar en sık görülen, en çok sakat bırakan, en çok öldüren hastalıklardır. (D)
3. Kendisine başvuran her 40 yaş üstü bireyin tansiyonunu ölçmek birinci koruma düzeyindedir. (Y)
4. Toplum yönelik sağlık yönetiminde ilk aşama toplumu tanımadır. (D)
5. Nüfus piramidinin tepesinin sivrilik derecesi ölüm düzeyinin yüksekliğini gösterir. (D)
6. Gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızı düşük olup, 65 yaş üstü nüfus oranı %10'un üstündedir. (D)
7. Ülkemizde bebek ölüm hızları giderek azalmaktadır. (D)
8. Türkiye'de yıllara göre aşılama oranları giderek artmaktadır. (D)
9. Yaş gruplarına göre ölüm sayısını değerlendirmek yaşa özel ölüm hızlarına göre daha değerli bir ölçüttür. (Y)
10. İnsidans belirli bir anda mevcut olan olguların sayısının risk altındaki topluma bölünmesiyle elde edilir. (Y)
11. Perinatal ölüm hızı doğum öncesi bakım ve doğum koşullarını yansıtan önemli bir gösterge olup binde ile ifade edilir. (D)
12. Kesitsel araştırmaların kanıt gücü kohort (ileriye yönelik) çalışmalarına göre daha yüksektir. (Y)
13. Örnek büyüklüğü hesaplamasında araştırılacak olayın (hastalık, durum vs...) görülme sıklığı bilinmelidir. (D)
14. Sürveyans için veri sürekli ve sistematik olarak toplanmalı ve analiz edilerek yorumlanmalıdır. (D)
15. Sürveyans sadece bulaşıcı hastalıklarla ilgili olan bir kavramdır. (Y)
16. Bildirimi sadece tüm kamu kurum ve kuruluşlarına ait laboratuvarlardan yapılan hastalıklar D grubu hastalıklardır. (D)
17. Filyasyon hastalığın kaynağını bulmak için yapılan ileriye yönelik çalışmalardır. (Y)
18. Bulaşıcı hastalıklarla mücadelede temel ilke enfeksiyon zincirinin en uygun bir yerinden kırılmasıdır. (D)

19. Sağlık Bakanlığı Taşra Teşkilatı Yapılanmasında İl Sağlık Müdürlüğü'nün görevleri Kamu Hastaneler Birliği, Halk Sağlığı Müdürlüğü ve İl Sağlık Müdürlüğü tarafından ayrı kurumsal yapılanmalar olarak geliştirilmiştir. Birbirleriyle işbirliği içinde ancak bağımsız kurumlar olarak işlev göstermektedirler. (D)
20. Halk Sağlığı Müdürlüğü İdari Yapısı illerin büyüklüklerine göre belirlenmiştir. İller nüfus büyüklüklerine göre 9 sınıfta değerlendirilmiştir. İzmir Halk Sağlığı Müdürlüğü bu kapsamda İ3 sınıflamasında yer almaktadır. Bu nedenle; 1 İdari, 4 Tabip Müdür Yardımcısı, 13 Şube Müdürlüğü mevcuttur. (D)
21. İlçe Sağlık Müdürü, idari açıdan Toplum Sağlığı Sorumlu Hekimlerinden daha yetkilidir. (Y)
22. Toplum Sağlığı Merkezleri disiplin amirleri ilçelerde kaymakam, il merkezlerinde halk sağlığı müdürüdür. (D)
23. TÜİK nüfusu 50.000'in altında olan ilçelerde İlçe Sağlık Müdürlüğü ile ilçedeki Toplum Sağlığı Merkezi Sorumlusu görevini aynı kişi yürütür. (D)
24. Isınma egzersizleri her günün sonunda katılımcıların enerjisini arttırmak amacıyla kullanılır. (Y)
25. Sözsüz iletişimde göz temasının yeri yoktur. (Y)
26. Katılımcılar arasındaki etkileşimi desteklemek için oturma düzeninin U biçiminde veya oval olması eğitim sürecinde yararlıdır. (D)
27. Bir sınıf dersini sunarken eğitici hep aynı noktada durmalıdır. (Y)
28. Sunum sırasında geribildirim sadece hataları düzeltmek amacıyla verilir. (Y)
29. Etkili bir sunumda eğitmen katılımcıların gösterdikleri gelişmeyi sürekli olarak değerlendirir. (D)
30. İnsanlar en iyi eğitim sürecine etkin olarak dahil edildiklerinde öğrenirler. (D)
31. Empati kendinin de bir gün karşısındaki gibi olacağını düşünerek olumlu davranmak. (Y)
32. Etkin (aktif) dinleme anlatanı olumlu biçimde dinlemek, anlamaya çalışmak ve bunu belirtmektir. (D)
33. Sağlığa yönelik herhangi bir davranış ve yaşam durumu için, eğitim, ekonomik, örgütsel ve çevresel desteklerin bileşimi sağlığı geliştirmeyi oluşturur. (D)
34. Ottawa Bildirgesi'nde toplum katılımının güçlendirilmesine gerek olmadığı, kişisel becerilerin geliştirilmesinin yeterli olduğu vurgulanmıştır. (Y)

Ek 5. Eğitim Öncesi / Sonu Değerlendirme Formu

İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMET SUNUM EĞİTİMİ

EĞİTİM ÖNCESİ / SONU DEĞERLENDİRME FORMU

Aşağıdaki sorulara; doğru ifadelerin yanına (D) yanlış ifadelerin yanına (Y) yazarak
yanıt veriniz.

Yetişkin Eğitimi ve İletişim Becerileri	1	Yetişkinler en iyi öğrenim sürecine etkin olarak dahil edildiklerinde öğrenirler.	(....)
	2	Bir sınıf dersini sunarken eğitici dikkati dağıtmamak için hep aynı noktada durmalıdır.	(....)
	3	Empati, kendinin de bir gün karşısındaki gibi olacağını düşünerek olumlu davranmak olarak tanımlanır.	(....)
Optimal Beslenme	4	Beden kütle indeksinin normal aralığı 20 – 27 kg / m ² arasındır	(....)
	5	Kuru baklagillerin protein kalitesini arttırmak için tahıllarla tüketilmelidir.	(....)
	6	Bulantı durumunda sıvılar yemek yerken alınmalıdır.	(....)
Pratik Yöntemlerle Sağlıklı Mutfak	7	Etiketlerinde “Light” ibaresi yer alan ürünler düşük kalorili olduğundan serbest olarak tüketilebilir.	(....)
	8	Özellikle kırsal kesimde kişiler kendi ihtiyaçları için süt elde ediyorlarsa bunu kesinlikle kaynatarak tüketmelidir. Kaynamaya başladıktan sonra süt kabarcınca ateş hemen söndürülmemelidir, güvenli olması için en az 15 dakika daha kaynatmaya devam edilmelidir.	(....)
Fiziksel Aktivite ve Egzersiz	9	Fiziksel aktivite ve egzersiz kaygı, stres ve depresyonu azaltır.	(....)
	10	Orta şiddette egzersiz sırasında kalp hızı (220 – yaş) değerinin % 50 – 70’i arasında olması gerekir.	(....)
Obezite Tanımı ve Eşlik Eden Hastalıklar	11	Sağlıksız beslenme ve yetersiz fiziksel aktivite obezitenin en önemli nedenlerindendir.	(....)
	12	Obez bireylerde hipertansiyon, diyabet, koroner arter hastalığı gelişme riski obez olmayan bireyler ile benzerdir.	(....)
	13	Obez bireylerin kilo vermesi durumunda LDL kolesterol ve HDL kolesterol düzeyleri azalır.	(....)
Psikolojik Açıdan Obezite	14	Şişman çocuklar, iç açlık uyarılarına değil, dış yiyecek uyarılarına yanıt vermeyi öğrenmişlerdir.	(....)
	15	Aşırı yemek yeme, ödül ve pekiştirmeler yoluyla çocuğa aktarılır ve bir davranış biçimi haline gelir.	(....)
Obezitede Danışmanlık	16	Motivasyonel yaklaşımda danışman otoriter olmalı, danışan bireyler önerileri birebir uygulamalıdır.	(....)
	17	İsteklilik, yapabilir olmak ve hazır olmak motivasyonun üç önemli ögesidir.	(....)
Obezite Danışma Biriminin Yapısı ve Sorumlulukları	18	Obezite Danışma Birimi’ne sadece erişkinler başvurabilir.	(....)
	19	Obezite Danışma Birimi’nde çalışan herkes diyet verip, kalori hesaplaması yapmalıdır.	(....)
	20	Obezite Danışma Birimi’nin Aile Hekimi ile hiç bir bağlantısı yoktur.	(....)

Ek 6. Eğitim Değerlendirme Formu Soru Anahtarı

İZMİR HALK SAĞLIĞI MÜDÜRLÜĞÜ TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMET SUNUM EĞİTİMİ SORU FORMU ANAHTARI

Aşağıdaki sorulara; doğru ifadelerin yanına (D) yanlış ifadelerin yanına (Y) yazarak yanıt veriniz.

Yetişkin Eğitimi ve İletişim Becerileri	1	Yetişkinler en iyi öğrenim sürecine etkin olarak dahil edildiklerinde öğrenirler.	(D)
	2	Bir sınıf dersini sunarken eğitici dikkati dağıtmamak için hep aynı noktada durmalıdır.	(Y)
	3	Empati, kendinin de bir gün karşısındaki gibi olacağını düşünerek olumlu davranmak olarak tanımlanır.	(Y)
Optimal Beslenme	4	Beden kütle indeksinin normal aralığı 20 – 27 kg / m ² arasındır	(Y)
	5	Kuru baklagillerin protein kalitesini arttırmak için tahıllarla tüketilmelidir.	(D)
	6	Bulantı durumunda sıvılar yemek yerken alınmalıdır	(Y)
Pratik Yöntemlerle Sağlıklı Mutfak	7	Etiketlerinde “Light” ibaresi yer alan ürünler düşük kalorili olduğundan serbest olarak tüketilebilir.	(Y)
	8	Özellikle kırsal kesimde kişiler kendi ihtiyaçları için süt elde ediyorlarsa bunu kesinlikle kaynatarak tüketmelidir. Kaynamaya başladıktan sonra süt kabarcınca ateş hemen söndürülmemeli, güvenli olması için en az 15 dakika daha kaynatmaya devam edilmelidir.	(Y)
Fiziksel Aktivite ve Egzersiz	9	Fiziksel aktivite ve egzersiz kaygı, stres ve depresyonu azaltır.	(D)
	10	Orta şiddette egzersiz sırasında kalp hızı (220 – yaş) değerinin % 50 – 70’i arasında olması gerekir.	(D)
Obezite Tanımı ve Eşlik Eden Hastalıklar	11	Sağlıksız beslenme ve yetersiz fiziksel aktivite obezitenin en önemli nedenlerindendir.	(D)
	12	Obez bireylerde hipertansiyon, diyabet, koroner arter hastalığı gelişme riski obez olmayan bireyler ile benzerdir.	(Y)
	13	Obez bireylerin kilo vermesi durumunda LDL kolesterol ve HDL kolesterol düzeyleri azalır.	(Y)
Psikolojik Açıdan Obezite	14	Şişman çocuklar, iç açlık uyarılarına değil, dış yiyecek uyarılarına yanıt vermeyi öğrenmişlerdir.	(D)
	15	Aşırı yemek yeme, ödül ve pekiştirmeler yoluyla çocuğa aktarılır ve bir davranış biçimi haline gelir.	(D)
Obezitede Danışmanlık	16	Motivasyonel yaklaşımda danışman otoriter olmalı, danışan bireyler önerileri birebir uygulamalıdır.	(Y)
	17	İsteklilik, yapabilir olmak ve hazır olmak motivasyonun üç önemli ögesidir.	(D)
Obezite Yapısı ve Sorumlulukları	18	Obezite Danışma Birimi’ne sadece erişkinler başvurabilir.	(Y)
	19	Obezite Danışma Birimi’nde çalışan herkes diyet verip, kalori hesaplaması yapmalıdır.	(Y)
	20	Obezite Danışma Birimi’nin Aile Hekimi ile hiç bir bağlantısı yoktur.	(Y)

Ek 7. Oturum Değerlendirme Formu

OTURUM DEĞERLENDİRME FORMU

(Katılımcılar tarafından doldurulacaktır)

Oturumun Adı :

Eğitici Adı :

Tarihi : / / 2012

Açıklamalar: Bu oturumda yapılan sunum ile ilgili düşüncelerinizi aşağıdaki derecelendirme ölçeğini kullanarak değerlendiriniz

5-Kesinlikle katılıyorum 4-Katılıyorum 3-Emin değilim 2-Katılmıyorum 1-Kesinlikle katılmıyorum

1. Belirtilen amaç ve öğrenim hedeflerine uyuldu	5	4	3	2	1
2. Beklentilerimi karşıladı	5	4	3	2	1
3. İçerik açısından yararlıydı	5	4	3	2	1
4. Kullanılan yöntem öğrenmeyi kolaylaştırıcıydı	5	4	3	2	1
5. Oturuma aktif katılmam sağlandı	5	4	3	2	1
6. Eğitcinin bu oturum için hazırlığı yeterliydi	5	4	3	2	1
7. Oturum iyi organize edilmişti	5	4	3	2	1
8. Oturum süresi yeterliydi	5	4	3	2	1

9. Eğiticiye iletmek istedikleriniz:

.....
.....

Değerlendirme ve önerileriniz için teşekkür ederiz.

Ek 8. Eğitim Programı Değerlendirme Formu

Eğitim Adı: **TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMET SUNUM EĞİTİMİ**

Yeri:

Tarihi:.....

Açıklamalar: Lütfen eğitim hakkındaki görüşlerinizi aşağıdaki derecelendirme ölçeğini kullanarak belirtiniz. Her madde için uygun gördüğünüz rakamı daire içine alınız. Diğer konular hakkındaki görüşlerinizi de belirtiniz.

5- Mükemmel

4- İyi

3- Orta

2- Ortanın altı

1- Kötü

A. EĞİTİMLE İLGİLİ KONULAR (Eğitim İçeriği ve Eğitim Yöntemleri)

1. Eğitim ilgili genel konular:

a. Eğitim amaçlarına ulaşma	5	4	3	2	1
b. Kişisel beklentilerinize ulaşma	5	4	3	2	1
c. Eğitimin organizasyonu	5	4	3	2	1
d. Eğitimde kullanılan eğitim gereçleri	5	4	3	2	1
e. Soru sorma ve eğitmenlerle etkileşime girme olanağı	5	4	3	2	1

2. Eğitim Süresi

i. Çok uzun

Uygun

Çok kısa

3. Bu eğitim programında işlenen konulardan hangilerinin uygulamanızda çok işe yarayacağını düşünüyorsunuz?

4. Hangi konular üzerine daha çok bilgi almak ya da daha uzun zaman ayırmak isterdiniz?

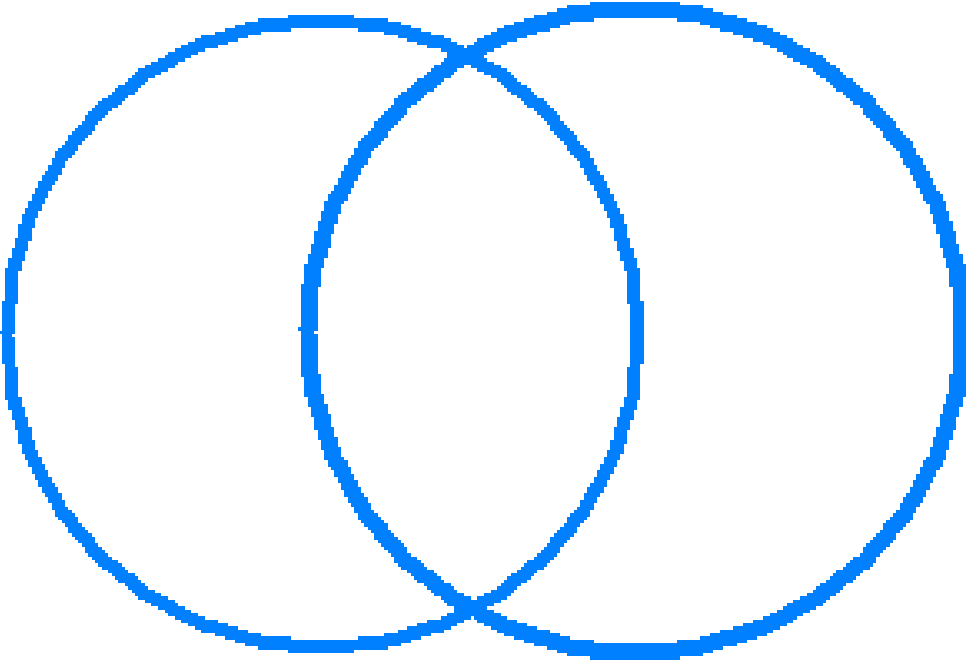
5. Hangi konular üzerinde daha az durmak ya da daha kısa zaman ayırmak isterdiniz?

6. Başka hangi konularda ve kimlerden eğitim almak istersiniz?

B. DİĞER YORUMLAR:

.....
.....

Ek 9. Tanışma (Halkalar Oyunu)

Yanındaki katılımcı ile ortak yönleri kümenin kesişme alanına farklı özellikleri kendilerine ait küme içine yazmaları ve süre sonunda karşılıklı birbirlerinin ortak ve ayrı olan yönleri ile tanıtmaları istenir.

Ek 10. İletişim ve İmza çizelgesi

TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMET SUNUM EĞİTİMİ

İMZA ÇİZELGESİ

...../...../ 2013

SIRA NO	ADI SOYADI	ÇALIŞTIĞI KURUM	KURUM TEL CEP TEL	E-POSTA	SABAH	ÖĞLEDEN SONRA
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						

